13 üncü yıl • sayı 4550
Pazartesi
8
9 uncu ay Eylül 1930

VAKIT

V-A-K-I-T
in
İkinci tertip Hediye
kuponu : No. 9

Gazi Hz.

Dün sarayda meşgul oldular

Reisicümhur Hz. dün gündüz Dolmabahçe sarayında dairelerinde istirahat etmişler, meşgul olmuşlardır. Gazi Hz. gece de bir tarafa çıkmamışlardır.

Başvekil Hz. de dün saraydaki dairelerinde istirahat etmişlerdir.

Başvekilimize

Ticaret borsası reisinin bir telgrafı

Istanbul ticaret borsası reisi Fortun zade Murat B. tarafından Başvekil Ismet Paşa Hz. ne şu telgraf gönderilmiştir.

Başvekil Ismet Paşa Hz. ne:

Siyaseti iktısadiyelerinin asarı bahirei filiyesini ifade eyliyen Sıvas hattının ilk müjdecisi olarak Sivastan yüklenen on beş tonluk buğday vagonunun bugün Istanbula muvasalat ve borsamızda merasimi mahsusa ile satılmasının ticaret ve iktısat âlemimizde husule getirtiği ve zatı celilelerine karşı memleketin beslediği hürmet ve itimadı bir kat daha tezyide vesile olduğunu bütün borsa ailesi namına tazimatıma terdifen arza müsaraat eylerim efendim.

Maliye Vekili

Dün Avrupa seyahatinden döndü

Bir müddettenberi Avrupada tetkik seyahatında bulunan maliye vekili Saracoğlu Şükrü Bey dün akşam Semiramis vapurile şehrimize avdet etmiştir. Kendisini rıhtımda maarif vekili Cemâl Hüsnü Bey ve daha birçok zevat karşılamıştır. Bu meyanda vekil Beye mülâki olan bir muharririmize:

— Yorgunum binaenaleyh şimdilik hiç bir şey söyliyemiyeceğim demiştir.

Vekil Bey vapurdan çıktıktan sonra Cemal Hüsnü Beyle birlikte saraya gitmişlerdir.

Nutuk Söylendi

Fethi B. şimendiferden, inhisardan, istikrazdan ve mübadillerden bahsetti

S. C. F. Izmire istisnaî ve hususî bir itina gösterecekmiş, Lider : " Fırkamızın teşekkülünün şimdiden hayırlı faydaları görülmiye başladı „ diyor!

Izmir, 7 (Hususî muhabirimizden) — Saat üç, Kordon boyu kesif bir kalabalıkla örtülü... otomobiller, arabalar herkesi parasız taşıyorlar. Tramvaylar baştan başa dolu. Tramvay şirketi Alsancak hattına elli araba fazla tahsis etmiştir. Nümayişçilerin ellerinde S.C.F. işlemeli bayraklar, yakalarında Fethi beyin resmi vardı. Ellerinde çiçekler içinde Gazinin büyük kırmızı fotografisini taşıyorlardı.

— Yaşa Gazi, varol Fethi!

Avazelerile otelin önüne gelen nümayişçilere Fethi bey balkondan küçük küçük hitabelerle cevap veriyor:

— Yaşasın çalışkan esnaf, yaşasın kahraman millet!

Diye bağırıyor, ayrı ayrı:

— Alsancak stadyomuna gelin, sizinle orada hasbıhal edeceğim!

Demeyi ihmal etmiyordu.

Sokaklarda asayiş mükemmeldir, bazı açık gözler fırsattan istifade etmeyi düşünerek Fethi beyin fotograflarını teksir etmişler, sokaklarda beşer kuruşa satıyorlar. Esnaf cemiyetleri davullar, zurnalar, millî oyunlarla stadyoma gidiyorlar.

İzmir, 7 (Hususî muhabirimizden)— Fethi Bey nutkunu bugün saat 16 da Alsancak spor sahasında kalabalık bir kütle huzurunda irat etti. Liderin sesi biraz kesilmişti, hafif çıkıyordu. Umumî kâtip Nuri Bey nutkun iyi anlaşılması için cümleleri yüksek sesle tekrar ediyordu. Nutuk aynen şudur:

Cevabımız yarın

S. C. F. liderinin İzmirde irat ettiği nutku aynen dercettik. Başmuharririmizin bu hususdaki makalesi yarınki sayımızda çıkacaktır

" Nuhterem Efendiler! Güzel Izmire ayak bastığım dakikadan beri sizlerden gördüğüm kabul ve teveccühe bütün kalbimle teşekkürler edeyim.

Riyasetini aldığım Serbest Cümhuriyet fırkasının teşekkülünü müteakip Izmir halkı siyasî maksadımız ve programımız hakkında iki alâka ve teveccüh gösterenlerdendir. Izmirin her sınıf halkından ve bilhassa münevver kısmından müteaddit mektuplar, telgraflar, aldım.

Cümlesi hedef ittihaz eylediğimiz siyasî gayelerimiz için bizi tebrik etmişler ve fırkamızın programını kanaatlerine muvafık gördüklerini bildirmişlerdir.

Bize kuvvet veren bu gibi teşvikler yalnız İzmire munhasır kalmamıştır. Memleketin her tarafında bu gibi teşviklere mazhar olduk.

Fakat uyanıklık ve iktısadî inkişaf noktai nazarından memleketimizin en mühim bir cüz'ü olan İzmirin gösterdiği bu kıymetli alâka, programımızın pek isabetli olduğu hakkındaki kanaatimizi bir kat daha kuvvetlendirmiştir. Bunun içindir ki muhterem İzmir halkını ziyaret etmeği ve şahsan şükranlarımızı arzeylemeği kendimize borç bildik.

Bu ziyaretten istifade ederek fırkamızın siyasî çehresi ve programı hakkında izahat vermek için birkaç söz

[Alt tarafı 6 ıncı sayıfada]

Bükreşte grev

Bürüksel, 6 (A.A) — Tramvay işçilerinin grev ilânı hakkında reylerine müracaat neticesinde grev ilânına 224 muhalif reye karşı 3,705 reyle karar verilmiştir. Tatili işgal tarihi sendikalar komitesi tarafından tayin edilecektir.

Hindistanda bir cinayet

Karaşi, 6 (A.A) — Hintli bir maliye memuru evinde meçhul bir şahıs tarafından hançerle yaralanmış ve hastanede ölmüştür.

Kâzım Pş. Hz.

Dün Izmire vâsıl oldu

Izmir, 7 (Vakıt) — Saat beşte Balıkesirden hareket eden Meclis Reisimiz Kâzım Pş. Hz. on birde Izmire muvasalat etmiş, askerî merasimle karşılanmıştır.

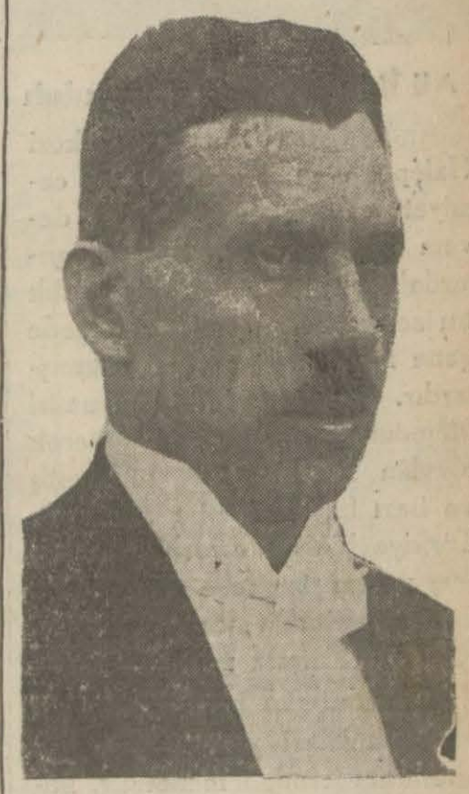

Meclis Reisimiz yolda Manisada tevakkuf etmiş, kendisine coşkun tezahürat yapılmıştır.

Balıkesirde

Kurtuluş günü tes'it olundu

Izmir, 7 (Vakıt) — Balıkesir, düşman istilâsından kurtuluşunun sekizinci yıl dönümünü kutluladı. gündüz zafer, gece de fener alayları tertip olundu. Alaylara bütün halk ve cemiyetler iştirak etti. Izmir işgaline ilk olarak silâh sesile cevap veren Balıkesir halkı, millî mücadelede beraber oldukları Meclis Reisinin aralarında bulunmasından istifade ederek Cümhuriyet ve inkılâp yolunda gözleri yaşartacak tezahüratta bulundu. Bu meyanda Cümhuriyet Halk Fırkası da tebcil olundu.

Ispanya konsolosu

Ispanya hükûmeti tarafından şehrimiz ikinci konsolosluğuna tayin edilen M. Jose Saro dün şehrimize gelmiştir

Hareket başladı

Ağrı dağındaki haydutlar tepeleniyor

Asilerin geri hatları kesildi

Ankara : 7 (A.A.) — Ağrı asilerine karşı kat'î tenkil hareketi bugün (7 - 9 - 930 da) fecirle beraber başlamıştır.

Kabak tepeden ilerliyen kıtaatımız çevirme mıntakasında ve müteakıp hatlarda eşkiya tarafından tevkif edilmek istenilmiş ise de eşkiya kuvvetleri darbelerimiz karşısında perişan bir surette cenubu şarkîye firar etmektedir. Ağrı şimalinden ilerliyen kuvvetlerimiz bilâ mukavemet yürüyüşlerine devam ediyor. Ağrı cenubunda eşkiyanın İrana doğru olan hattı ricati kesilmiştir.

Vakıt kütüphanesi

Bugün dördüncü formayı takdim ediyoruz.

Dansözlükten imperatoriçe olan kadın

(Bir tarih sayıfası)

Kır ve şehir

Güzel bir Ingiliz hikâyesi

KIZIL GÖMLEK

Ömer Rıza Beyin Vakıt için yazdığı "Kızıl Gömlek" unvanlı eserini bugünden itibaren tefrikaya başladık. Karilerimiz, bu çok meraklı ve kıymetli eseri. muhakkak derin bir zevk ile takip edeceklerdir. Dördüncü sahifemizde okuyunuz!

Hududumuza sokulmuşlarken.

Selim Memduhla Ali İlmi, ellerindeki beyannamelerle yakayı ele verdiler !

Şimdi bu hainlerden biri Halepte, diğeri Antakyada ikamete memur edilmiştir

Ali İlmi

Selim Memduh

Mahmut

M. Puaznti

Ankara, 6 (Vakıt) — Merkezi Halepte olan Hoybon Kürt cemiyeti azaları faaliyetlerine devam etmektedirler. Son zamanlardaki büyük muvaffakiyetsizlik bu serserileri nevmit etmişsede gene faaliyetten geri durmamışlardır. Cemiyetin kâtibi umumisi Memduh Selim Halebe giderek Mevlân zade Rifat la görüşmüş ve bazı beyannameler tabettirip Türkiye hududu civarına yaklaşmış ve bu beyannameleri Türk köyleri arasında neşretmek istemişsede Fransız mevki kumandanı meseleden haberdar olmuş ve bu hainleri yakalıyarak melanetlerini icradan menetmiş, ikisinide Halebe göndermiştir Bunun üzerine Mevlân zade Rifat Halepte, Memduh Salim Antakyada ikamete memur edilmişlerdir. İkiside 24 saatte bir defa Fransız kumandanını ziyaretle ikamet mahallini değiştirmediklerini isbata mecbur edilmektedirler.

Hoybon cemiyetine Antakyada Ali Hilmi ile Mahmut Isminde bir çerkes genci dahil bulunmaktadır. Fransız idaresi bu adamları bir taraftan Türkiye aleyhine faaliyette bulunmaktan menerken diğer taraftan da terfileri cihetini asla ihmal etmemektedir. Memduh Selim Antrkya lisesinde yüksek bir maaşla felsefe muallimi bulunmaktadır. Ali Hilmi Edebiyat, Mahmut da Tarih muallimidir. Mektebin dahiliye müdürü M. Bozanti de bu üç serseriye muzaherret etmekten geri kalmamaktadır.

Bütün Antakya halkı bu üç mleunun bilhassa Memduh Selimin mektepte muallim bulunmasından, hatta Antakyada ikamet etmesinden şiddetle Müteessirdir.

Müteaaddit defalar memleketten tart ve ihracı icin mahallî kükûmete müracatlar yapılmışsa da hiçir te'siri olmamıştır.

Bunun üzerine Memduh Selim, geçenlerde cumumhaneden çıkarken halk tarafından temiz bir dayak faslı, ondan sonra o lokantada ve kahvede birkaç defa tekerrür etmiş, Hoybun cemiyetinin umumî kâtipliğini yapan bu adi mahlûk, artık evinden çıkmaz bir hale gelmiştir.

Halk bununla da kalmıyarak hükümeti ikaz kastile duvarlara şu beyannameyi yapıştırmışlardır:

"Ana vatandaki Türk kardeşlerimizi taciz eden beş on yobaz kürt çetesine bütün mevcudiyetile yardım eden Memduh Selimin vücudü Antakya Türkleri için büyük bir züldür. Eğer hükûmet memleket dahilinde iğtişaş çıkmasını istemiyorsa bu muzur adamı Antakyadan defetmelidir.,,

Bu beyannameler üzerine Fransız kumandanı Memduh Selimi çağırtarak bir müddet için halka görünmemesini tenbih etmiştir.

Muallimlikle kabili telif olmıyacak bir şekilde, kerhaneden çıkarken görülüp dayak atılan, komşu bir devlet için bu türlü mel'anetlerle karışık hareketleri sabit olan bu adamın nasıl olupda hâlâ muallimlikten azledilmemesi hrlk arasında hayretle telâkkî deillmektedir.

Birinci tertip kuponlara iştirak edenlere

1 — Adreslerinizi 20 eylüle kadar "Vakıt idarehanesinde müsabaka memurluğuna„ birdiriniz.

2 — Kuponlarınızı yanınızda muhafaza ediniz. [1]

3 — Taşra karileri kuponlarını İstanbulda emin oldukları bir kimseye göndermelidirler. Bu zat onların yerine kur'ayı çekecektir.

4 — Kur'a şu suretle olacaktır. 20 eylüle kadar adresini "Vakıt müsabaka memurluğuna„ bildirenler bilâhare ilân olunacak günlerde idarehanede bizzat elleri ile kur'a çekecekler ve çekilen kur'ada çıkacak hediye kendilerine hemen takdim edilecektir. Kur'a çekmeden mukaddem 45 kuponun memura tevdii şartır.

[1] 5 numaralı kupon yerine iki altı numaralı kupon ibraz edilecektir.

Cemiyetlerde

Kahvecilerin sui istimali

Kahveciler cemiyetinde vaki suiistimal tahkikatı yapılmış ve ticaret müdüriyetince iktısat vekâletine bildirilmişti. Vekâlet bu tahkikatı muvafık bularak idare heyetinin mahkemeye verilmesini emretmiştir. Ayni zamanda bu suiistimalden dolayı sabık murakıp Ali beyin de idare heyetile beraber mahkemeye verilmesi bildirildiği haber alınmıştır.

Tahmil ve tahliyeciler

Bugün tahmil ve tahliye cemiyeti âzalari toplanarak idare heyetini intihap edeceklerdir.

Kayıkçıların içtimaı

Dün kayıkçılar cemiyeti umumî heyeti toplanarak idare heyetini intihap etmiştir. Intihapta kâmilen C. H. Fırkasının namzetleri kazanmıştır.

TELGRAFLAR

C. Hüsnü B.

İsviçre hükûmeti muvafakat cevabı verdi

Ankara, 7 (A.A) — İsviçre federal meclisi Camal Hüsnü Beyin Bern elçiliğine tayinine memnuniyetle muvafakat etmiştir.

Bir meslektaş

"Babalık„ gazetesi sahibi vefat etti

Konya, 7 (A.A) — Konyanın biricik gazetesi "Babalık„ gazetesinin sahibi imtiyazı ve ajansımızın Konya muhabiri Mazhar Bey dün kendisine yapılan ameliyatı müteakip vefat etmiştir. Merhum 20 senedir çıkardığı gazetesile memlekete birçok hizmetler etmiş ve millî mücadelede fedakârane çalışmıştır. Gazetenin devamı intişarı temin olunmuştur.

İzmir hadiseleri ve Balıkesir halkı

Balıkesir, 7 (Vakıt) — İzmir hadiseleri burada çok derin teessür uyandırdı. Memleketi kurtaran Gazinin Fırkasına karşı halkın saffetini sui istimal edenler hakkında pek hassas olan Balıkesir halkı nefret izhar etmiştir. Burada adedi bir kaç kişi olan propagandacıları halk şiddetle karşılamıştır.

Buraya geleceği rivayet olunan Fethi Beyin makûs bir tezahür karşısında kalacağı kuvvetle tahmin edilebilir.

Rus tayyareleri

Ankara, 7 (A A.) — Sovyet tayyareleri yarın sabah saat altıda şehrimizden müfarakat edecekler ve mukarrer seyahatlerine devam eyliyeceklerdir.

İzmirde Üzüm ve İncir

İzmir, 6 (A.A) — bugün 17 kuruş ile 48 kuruş arasında 2647 çuval Üzüm ve 20 kuruştan 32 kuruşa kadar 36 çuval İncir satılmıştır.

Kost yere indi

Curtissfield, 6 (A.A) — Tayyareci Costes saat 15,12 de yere inmiştir.

Fikar:

Olmamalıydı!

Fethi Bey İzmirde. Gazinin kumandasile kılıçlarını sıyıran ve atları şaklanan Türk ordusunun kurtardığı güzel İzmir halkından bir kısmı Türkiyenin bu ilk açık alınlı ve yüksek ruhlu muhalifini alkışlıyor, takdir ederiz. Yalnız, ihracat mevsiminin şu en hararetli demlerinde esasen ana baba günü olan İzmir iskelesinde Fethi Beyi karşılıyan kalabalık içinden - hiç şüphesiz İzmirle alâkası olmıyan - bir kısmının memleket nizam ve kanununu, intizam ve asayişini korumağa memur olanlara külhanbeyce saldırışları bizi teessürden teessüre düşürdü. Her halde üç polisin denize itildiğini duyduğu ve bir taraftan «Yaşasın cümhuriyet!» diye bağırırken, bir taraftan da o yaşayacak cümhuriyet nizamlarının çiğnendiğini duyunca Fethi Bey bizim kadar teessür duymuştur.

İyi niyetlerle, vatan sevgisile gönüllerde coşan heyecan daima mukaddestir. Heyecana düşen vatandaş konuşmaz, bağırır; yürümez, koşar; gözleri sulanmaz, hüngür hüngür ağlayabilir. Hatta o kadar coşabilir ki coşkunlukla karşıladığı liderin elbisesini parça parça edebilir. Lâkin parçalıyamayacağı, yırtamıyacağı bibr şey vardır: Cümhuriyetin koyduğu kanunlarla nizamlar.

Uzun yıllardanberi kalbimizde ve dilimizde mukaddes bir kelime gibi yaşıyan İzmir, bu mukaddes iki hece, böyle bir kabahatin işlendiğini hikâye eden bir telgrafın üzerinde olmamalı idi.

* * *

Canı burnuna gelen...

Fethi Bey, İzmir palâsın balkonundan halka hitap ederken bir ihtiyar bağırmış:

«— Senin için canımızı fedaya hazırız, çünkü canımız burnumuza geldi.»

Zavallı ihtiyar, bir tren süratile yeniliğe, terakkiye koşan inkılâp Türkiyesi «burunlarına gelen» canlarını feda edecek senin gibi bunakladran kurban istemiyor.

O, genç çocuklarından, imanı bütün gençlerinden bir çok fedakârları kurban etmek pahasına hapat ve istiklâl buldu. Sakaryadan İzmire kadar sıralanan dağ yamaçlarını, ırmak kenarlarını süsliyen kitabesiz mezarlarda kimler ebediyet uykusuna dalmıştır?

Tarih değişir ve kordon boylarında yabancılar kaçışırken sen neredeydin, canın neredeydi?

* *

Arjantinde ihtilâl başladı

Buenos Ayres, 6 (A.A) — Arjantin'de ihtilâl çıkmıştır. Ordu ve donanma ihtilâlcilere iltihak etmiştir.

VAKIT in tefrikası: 78

MAHALLE

MUHARRİRİ: SELÂHATTİN ENİS

Kaç kereler Rüştü, elindeki kazmayı bırakarak ağlıyan babaya:

Efendi!... Demek istemişti... Hiç olmazsa sen çocuğunun ölüsünü kendi gözlerinin önünde gömüyorsun. Ve bu toprak üstünde, çocuğunun içinde yattığı bir mezara maliksin... İstediğin gün, buraya gelebilir, bu toprak tümseğini bir çiçek bahçesi haline getirerek küçük ölünün ruhunu şadeder, üzerine bir sandık yaptırıp birtaş dikerek o taş üstüne kabili ifade olan acılarını yazar ve burasını kendin için bir ziyaretgâh yapabilirsin. Fakat ya ben... Düşün Efendi ya ben... Ben ki bu toprak üstünde her tümseği çocuğumun mezarı biliyorum ve her tümsek önüde durarak: « Oğlum buradamısın?» diye soruyorum. Ve en acısı şu ki hiçbirinden tek bir cevap alamıyorum.

Düşünüyordu:

Bu babanın ağlıyan gözü bir gün dinecek, ıztırabın uçlarını aşağıya doğru çektiği dudakların kenarında bir hafiften başlıyan bir tebessüm, günlerden sonra bir kahkaha halini alacak ve şu dakidada bu mezar başında ağlıyan insan, birgün cemiyetin hayi huyu içinde herkese ve diğer insanlara benziyecekti. Yaşıyan her rasgeldiği çocuk önünde nasıl kendi çocuğunu düşünüyorsa, toprağa inen her çocuk tabutu önünde de kendi çocuğunun ölümünü düşünecekti:

Herkes mezarlığı terkettiği halde Rüştü, bir müddet yorgun, hemen oracıktaki selvilerden birisine sırtını vererek oturdu.

Cemaat, çoktan mezarlığı terketmişti. Kendisi küçük ölünün mezarile karşı karşıya idi. Kulakları müthiş bir hassasiyet ve intibah içinde toprağı dinliyor, yer altından gelecek hafi bir ses bekliyordu.

Biraz evel kendi elile yükselen toprak tümseği, etrafa bir toprak rayihası neşrederek tenekelerle üzerine dökülen bütün suyu içmişti.

Daha ileride irili ufaklı bir sürü toprak tümsekleri, bir sürü mezar taşları hazin bir imtidat içinde ilerliyordu.

Bunlardan kimisi otları ayıklanmış, üzerlerine çiçekler ekilmiş olduğu halde, bir çoklarını baldıranlar, ısırganlar bürümüştü. üzerlerini baldıran ve ısırganların bürüdüğü mezarlar, otları ayıklanıp üstlerine çiçekler ekilen mezarlardan daha fazla idi. Buda gösteriyordu ki, arkasından okadar gözyaşları dökülen ölüler, en çok sevdikleri tarafından bu topraklara tevdi edildikten sonra bati bir nisyan içinde unutulup gidiyorlardı.

Bir mezarın birçiçek bahçesi haline gelmesi için servet ve saman sahibi olmıya lüzum yoktu. Netekim, işte kendisinden on adım ileride olan su mezar. ufak bir memurun zevcesinin kabri idi ki muhteşem ve müzeyyen değil, fakat küçük parmaklığı bir bahçe kadar matruh ve çiçekli idi. Kendisi bu adamın adını bilmiyor, fakat kendisini tanıyordu.

Haftanın muayyen bir gününde buraya gelir, bu mezarın üstünü düzeltir, otlarını ayıklardı. Sonra ileride muhteşem mermer yığınları vardı ki, sandukalarında çöküntüler görülüyor, mezar taşlarına doğru yükselen otlar, bu taş yığını altında yatan ölünün kim olduğunu gözden saklıyordu.

Sonra Rüştünün hayali bu noktada fazla tevakkuf edemiyerek yeni gömülen küçük ölünün mezarının içine giriyordu.

Ölünün üzerine toprakların örtülmesile beraber tahtelârz tekevvün etmiş aç bir haşerat âleminin ve bizzat açolan toprağın taze inen ölüye karı olan hücum ve savletini düşünüyor, ve bu haşelerin ölüyü muhat olan tabuta saldırışlarını, onu kemirişlerin, bu hücum ve müsavele karşısında ölünün aczi mutlak içinde hareketsiz duruşunu tasavvur ediyor, ve bir an kendisini ölmüş olduğu halde toprağın içinde hissediyor, ve gövsü üstünde ağır bir toprak yığınının boğucu tazyik ve sikletini duyuyordu.

*

Numan Ağanın hastaneye nakli mühim bir mesele olmuştu. Hastalığı evelâ bir bronşit olarak başlamış, sonra zatürreeye çevirmişti.

Numan Ağa kendini doktora göstermemekte ısrar ediyordu. Çünkü iş, kendisini doktora göstermekle bitmiyecekti. Kendisine gelecek doktor, Beşiktaş belediye mevki doktoru olduğu için vizite parası vermiyecekti.

Fakat bu doktorlar olur fena adamlar değillerdi. Nabzı bir dinleyiş, dili bir muayeneden sonra ceplerindeki cüzdandan çektikleri kâğıt üstüne iki, üç kelime çiziştireceklerdi. Bunun adı reçete idi. Reçeteyi almakla insan şifa bulsaydı, ne âlâ idi.

(Bitmedi)

101 kişi ile mülâkat...

Bilgiçler arasında

— 23 —

Sekiz on sene oluyor, Ankarada, yarı resmî, yarî hususî bir içtima oldu. Yerlilerden otuzdan ziyade davetli vardı. Abani sarıklı tüccar ekseriyeti teşkil ediyordu. Dört doktor söz aldılar.

Doktorlardan maksat iktısat ve maliye doktorudur, hekim değildir. Doktor beyler, bu cemaat huzurunda ittihaz etmemiz lâzım gelen para siyasetinden uzun boylu bahsettiler .

Biri ferdiyetçi idi; üçü cemiyetçi, yani sosyalist.

Sözlerinin üçte biri Türkçe, biri almanca, biri fransızca idi. İlmim pek ileri olmadığından üç, dört saat süren bu mühim sözlerden büyük bir şey anlıyamadım. Cehlimi müsaraatle ve cesaretle iddia ederim.

— Hasan Efendi, zatı âliniz bu bapta ne buyurursunuz?

— Bunlar derin, Beyim .

— Siz Mahmut Efendi?

— Bendeniz "Elinika„ bilmem.

— Zatı âliniz, Reşat Bey?

— Mirim, farisim kuvvetli değil.

.....Evet, derin bir felsefe ama ben bunun henüz elifbesini bilmiyorum. Beni bir şey anlar diye her nasılsa oraya koymuşlar. Halbuki hakikatte cim karnında bir nokta imişim. Ogün, bugün bana fikren bir cesaretsizlik geldi. Kendime güvenmiyorum. Yeni nesil çok yüksek. Biz ne görmüşüz? Nesih ve feshedilmiş bir alay malûmat... menkulât... Bir dert gibi bu cehlimden şikâyet eder dururum. Bir gün bir arkadaşımla görüşür ve buzlu bira içerken şöyle bir mübahase geçti:

— Azizim, fransızca "cuistre„ ne demek, bilir misin?

— Bilgiçlik satan, cevabını verdim.

— Pek doğru. Bu kelime biraz da tahkir, tezyif ifade eder. Bunun tarihçesini öğrendim. "Cuistre„ vaktile mektep hademesi demekmiş. Bu hademe muallimlerin yanına sık sık girip çıkmakla bir kaç ilmî kelime, tabir öğrenirler, sonra, onları mahalle kahvehanesinde ötede, beride satarlarmış.. Bir raddeye gelmiş ki bu hademeye kimse tahammül edemez olmuş. Kelime asli mevzuundan çıkıp yalnız bilgiçlere verilmiş.

— Öyle ya! "İlmi muhzirî„ ne demektir, elbette bilirsiniz.

— Bu tabiri bilirim ama aslını, astarını bilmem.

— Anlatayım, azizim. Mahkeme muhzirleri de öyle, hâkim ve avukatlardan tabirler ve ıstılahlar duyarlar ve onları ulu orta sarfederlermiş. İşte cahillerin bilgiçlik taslamasına "ilmi muhzirî„ derler.

Öteden biri atıldı ve pek hoşuma giden bir fıkra anlattı:

— Hastane hademesi de öyle. Bir gün koğuşun bekçisi Hurşit ağa romatizmaya tutulmuş, topallamağa başlamış. Arkadaşları soruyorlar:

— Hurşit ağa! Neyin var?

— Ah, birader "zafı basar...„

Biçare Hurşit ağa... Doktorların yanına girip çıkmakla "basar„ kelimesini öğrenmiş, bunun basmaktan geldiğini zannetmiş ve topallamağa başlayınca....

Etrafımızı kalabalık aldı. Mübahase cidden cazipti.

Biri düşündü ve dedi:

— Ben Çemişkezekte en birinci doktordum. Halbuki o zaman piyade yüzbaşısı idim.

— Neden?

— Çünkü bir kutu ilâcım vardı, ve, onların kullanılmasını da bilirdim. Bir kaç kişiyi iyi ettim. Derlerdi ki biz dünyada iki hekim gördük: Biri Süleyman Numan Paşa, öteki sen.

— Demek ki sizin doktorluğunuzun ölçüsü onların cehli.

— Pek doğru.

— Fakat dikkat buyurunuz ki beyin maksadı bilgiçlik taslamak değildi. Orada hekim, hâkim yok. Kendisi de münevver bir zat. Kinin, aspirin, lavdanom, müshil bazı mücerrep ilâçlar veriyorlar.

Fakat bir de "bilgiç„ tipi, enmuzeci var.....

Ortalık, elâlem ne kadar cahil ve yobaz olursa bilgiçler meydanı o kadar serbest bulur. Kendilerini kontrol edecek yok. Her şeyi bildiklerini iddia ederler. Sözlerine o derece ıstılah karıştırırlar ki muhatapları anlamaz. Anlamaymca ilimlerine hükmederler. Bu ince bir psikoloji meseledir. Bilgiçlerin bilgileri işte bundan ibaret...

— Bizde bilgiç çok mu?

— Mösyö Jakar bilgiçlerin de bir tahririni yapmalı idi.

— Efendim, bizde bilgiç mi? Denizde kum, bizde bilgiç... Bilgiçlik bilgiden faydalı ve kolay.

Bi rzat şu hikâyeyi anlattı:

— Ermeniden bir hariciye nazırı vardı: Kapril Nuradungiyan Ef., Bu adamın okuması, yazması pek parlak değildi. Fakat azıcık ilmini satmasını pek âlâ bilirdi.

— Efendi hazretleri sizi ne vakit tamiz edebilirim?

— Yarın beşte bize gelirseniz, birlikte çay içeriz. Ertesi gün evine gittim. Efendi, bendenize:

— Marşal Ney'in Napolyona yazdığı meşhur 16 mayıs raporunu bilirsiniz, elbette?

— Hayır, efendim.

— Kabil mi, sizin gibi münevver, Avrupa görmüş, tetebbü sever bir zat?

— Maatteessüf.

— Olamaz. Tecahül buyuruyorsunuz Müsadenizle size hatırlatayım. (45 dakikalık bir tıraş).

Efendi misafir gelmeden bir tarih kitabı çekmiş, o bahsi tesadüfen okumuş ve bilgiçlik vesilesi edinmiş. Böyleleri çoktur. Fakat bu bile bir saat, yarım saat olsun mütaleaya vabestedir. Asıl bilgiç buna bile muhtaç değil. O, dangalakları buldu mu atar.

— Ah, beyim, bu makule, bu tip ne kadar çoğalıyor, bilir misiniz? Çekirge istilâsı gibi bilgiç istilâsı.... Biraz gezen, dolaşan, gören bilgiç olarak memlekete geri dönüyor. Diplomaya bile hacet yok. Beş cahilin karşısına geçince, dört fransızca, altı almanca bilen birdenbire bilgiç kesiliyor... Bilgiçten neler ve neler var, ne meurlar, ne muallimler, ne üstatlar...

Bilgi güç, bilgiçlik kolay. Bilgi zaman ister, tecrübe ister. Halbuki bir ande bilgiç olabilirsiniz. Şu şart ile ki karşınızda sözlerinizi yutturacak saffet erbabı bulunsun... Eziyetsiz iş görebilirsiniz.

Yalnız bunun birkaç hafif şartı daha var:

İptida sesiniz mümkün mertebe gür olmalı. Gür ses mantıktan daha kuvvetlidir. Bağırmalı, çağırmalı, haykırmalı. Tellâl gibi yüksek sesli olmalı. Lâfı çok karıştırmalı. Sözünüzü karşınızdakiler büsbütün anlamamalılar. Fakat o kadar ıstılah paralamalı ki muhatap kendi cehlini örtmek için sizin ilminizi tanımalı. Rumca bir söz var: — Filân o kadar iyi yazar ki yazdığını papaz bile anlamaz!

Zaten böyle olmasaydı eski papazlık kitaplarına kim itibar ederdi? Biri:

— Maatteessüf. Bilgiçlik bizde aldı yürüdü...

— Hem nekadar!

— Çok, pek çok, zan ve tahmininizden çok. Firengistana gidip gelenlerin dörtte beşi... mübalâğa etmiyorum.

— Yok, onda dokuzu...

—... Belki, evet, bilgiç geliyor. Ben olsam ne yapardım, bilir misiniz? Şöyle böyle tabiri ile ifade edebileceğim ilimlerin Avrupada tahsillerini külliyen yasak ederdim. Hukuk, siyaset, iktısat nanay. Teknik tahsil etmek istiyor musunuz? Aferin! Buyurun... Gidip gelenler ancak bilgiçlik öğrenip dönüyorlar. Memleketinizde bir "Cuistre" ler tabakası peyda oldu. Sanki boş gezenler yetişmiyormuş gibi...

Celâl Nuri

Memlekette VAKIT

Izmir - Soma yolunda

Şiddetli bir tren - kamyon rekabeti başlamıştır

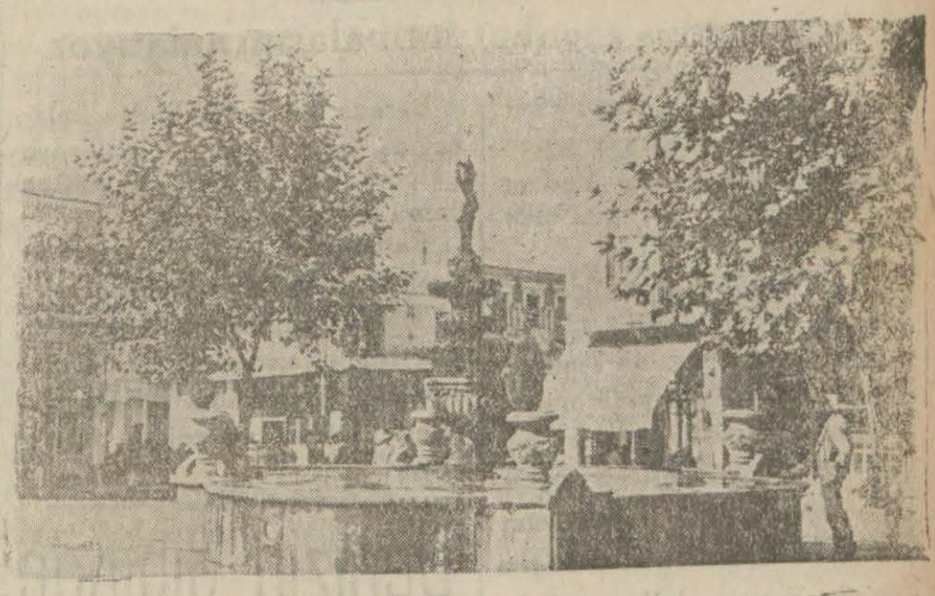

Akhisarda belediye meydanı

Kaç günlerdir belediyeyi teftiş eden mülkiye müfettişi Tevfik Sırrı Bey jandarmayı teftişe başlamıştır. Sırasile hükûmet devairini teftiş edecektir. Yeni belediye intihabatı için alâkadarlarca şiddetli hazırlık faaliyeti vardır.

Havalar çok eyi gitmektedir. Akhisar bağlarındaki faaliyet görülmeğe lâyıktır. Tabir mazur görülsün. Bağcılar kızılca arı gibi işlemekte üzümlerini sergiye atmakta ve kurumuş olanlarını toplamaktadır. Bir kaç gün daha havalar eyi gittiği takdirde hemen bütün üzümlerin bir yağmura uğramadan kalkabilecegi memuldür. Şimdilik piyasada yirmi kuruştan otuz sekiz kuruşa kadar alış veriş yapılmaktadır. Izmire yeni üzüm sevkine başlanmışsa da bu sene Manisa ve Izmire otomobil ve kamyonlarla sevkiyat yapılmakta olduğundan şimendifer nakliyatı yarıdan yarıya, tenezzül etmiştir. Bu cihetten endişe eden Izmir Kasaba hattı bu rekabete karşı tedbirler düşünmektedir. Bu sene bir dirhem afyon trenle sevkedilmemiş oldu ğu gibi şimdiye kadar haşaş ve bakla gibi mahsüllerin kısmı mühimmi de kamyonla sevkolunmuştur ve bugünlerde bir takım nakliye ve vesika gibi kuyut ve şuruta bağlı olan bu yeni ticaret eşyası da ekseriyetle kamyonlarla nakle başlanmış, şimendifer katarları bu yüzden gerek yolcu ve gerekse eşya hususunda hayli zarara uğramışlardır. Bunun üzerine demir yolu idaresi Balıkesir - Bandırma yolunda yolcu naklinde bazı kolaylıklar itihaz etmiştir Izmir Soma hattında da bu otomobil rekabetine karşı hiç olmazsa kamyonlara rekabet edebilmek için yaz aylarına mahsus olmak üzere tarifelerinde tadilât yapacağı zannedilmektedir.

Trenle gidecek bir çok kömür için orman tezkeresi bir saksı çiçek bir demet fidan için ziraat fen memurundan vesika bir çok mazı için ormaniye, iki balya deri için baytar vesikası istenmektedir.

Halbuki bu eşyanın kamyonlarla sevk halinde böyle mahzurlar yoktur

Ayni zamanda ücretler de ehven. Bunun için halk kamyona çok rağbetkâr. Böyle giderse üzüm ve tütün mahsüllerini dahi kamyonlarla nakledeceklerdir. Bu sene Akhisar ve cıvarının tütünleri havalar müsait gittiği için çok temizdir. Bir kaç senedir hastalıklı olduğu için tütün almıyan Amerika ve diğer Avrupa alıcıları bu sene tütün mübayaası için fevkalâde hazırlıklar ve teşkilâtlar yapmakta, tütünleri ve tütün sergilerini hummalı bir surette dolaşmaktadırlar. Bir kaç güne kadar adeta bir mücadele manzarası verecek olan tütün alış verişlerinin açılacağı memuldür. Fiyatların çok eyi ve çok fazla tütün satışları olacağı, kumpanyaların bugünkü iştihalı dolaşmalarından tahmin olunuyor.

Asım

" VAKIT „ın tefrikası 56

BU KADIN KATİL DEĞİL

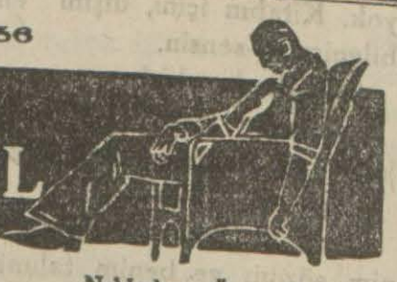

Yazan: S. S. Van Dayn

Nakleden: Ömer Fehmi

— Kendisine teşekkür edeydiniz? Ettiniz mi?

Markam acınacak halde idi. Yorgun ve hüzünlü bir sesle:

— Bırak Allahını seversen dedi? Alayın sırası mı? Karanlık için deyim. Kafam durdu.

Markam bu suretle yüzbaşının masum olduğuna inandığını anlatıyordu. Kumandan ona doğru gitti, elini uzattı:

— Cesaretiniz kırılmasın dedi, bir masumu işkenceye sokmaktansa bir mücrimi cezalandırmak her halde daha iyidir. Telâş etmeden, nın. Eğer yüzbaşı Leakok kendinizi

Dişlerini sıktı. Son cümlesini ağzının içinde çiğnedi:

— Size elimden geldiği kadar yardım edeceğim.

Şapkasını aldı. ilâve etti:

— Ben idarehaneye gidiyorum. İhtiyacınız olursa hemen haber yollayın.

Hepimizi ayrı ayrı selâmladı ve gitti.

Müddeiumumî aptallaşmıştı. Ne yapacağını bilmiyordu:

— Allahın diye söylendi bu ne belâlı işmiş... Yeis duyuyorum, artık bunaldım Vans!

Vans alay etti:

— Bukadar hassas olmayın canım. Eğer yüzbaşı leakok kendini hapisten kurtarmağa muvaffak olduysa elinizde oynıyacak daha bir hayli koz var. Madam Platz, Pfif, Ostrander, Mis Hofman, Madam Banning ve gayre hüm. Neden bunları sıra ile tevkif etmiyorsunuz? Niçin kendilerinden birer itirafname istemiyorsunuz? emin olun Hat sevincinden çıldırır.

Markam bu lâtifelere mukabele edecek halde değildi. Vansın neşesi onu büsbütün sinirlendiriyordu.

— Doğrusu istersen her halde bir şeyler yapmak istiyorum. Fakat kimden başlıyacağımı kestiremiyorum dedi.

— Aslanım, şimdi sen yüzbaşıyı ne yapacaksın, onu söyle! Salıverir sen bir türlü, salıvermezsen bir türlü. Tahliye edecek olursan izzeti nefsini kıracaksın.

Markam:

—Ben yapacağımı bilirim, artık başka işlere bakacağım diye telefona yapıştı.

Onun kolunu tutan Vans:

— Bir dakika müsaade et! dedi. Kararını o kadar çabuk verme. Şövaliyeyi tevkifhanede rahat bırak. Hiç olmazsa birkaç gün yaptığı kahramanlığın zevkı içinde mes'ut yaşasın.

Markam cevap vermeden telefonu kapadı. Bir çocuk gibi olmuştu. Vans ne derse itirazsız yapıyordu. Bunda Vansın bir şeyler bildiği kanaati de hiç şüphesiz müessir oluyordu.

Vans müddeiumumînin bu vaziyetinden istifade etti. Şapkasını alarak eline verdi ve bir ağabey tavrile:

— Haydi dedi demiri tavındayken dövmeli. Bugünlük burada çalışman yeter. Kâtibine haber ver, bir kadını görmeğe gideceğiz. Mis Sen Kler canım, yabancı değil.

Markam yine harfi vahit söylemeden kalktı, şapkasını aldı ve Vansın peşine takıldı.

— 20 —

19 Haziran çarşamba gecesi saat yarım.

Mis Sen Kler bizi derhal kabul etti. Yüzbaşı Leakokun tevkif edilmesi onu hayli üzmüştü. Denize nazır küçük bir salonda oturduk. Yüzü sararmıştı. Elleri titriyordu. Eski azameti, sıhhati, eski güzelliği kalmamıştı. Heyecan, uyukusuzluk şahane gözlerinin etrafına kızıl bir halka dolamış, dudaklarının rengi soluvermişti.

Vans uzun boylu mukaddeme yapmadan maksada girdi. Neşeli bir eda ile konuşuyor, mevzuun sertliği bu suretle biraz yumşamış oluyordu.

— Yüzbaşının itirafı malûm. Ancak biz bunun hakikate mutabık olduğu ve olmadığı şıkları arasında bocalayıp duruyoruz. Kendisini isticvap ettik. Biribirini tutmıyan sözler söyledi. Bu suretle başka birisini kurtarmak için hakikati tağyir ettiği şüphesi aklıma geldi. Halbuki müddeiumumî efendi benim fikrime iştirak etmiyor. Nekadar olsa adliyeci kafası. Bir fikre saplanınca ondan kolay kolay sıyrılamıyor. Hatırlarsınızya kendisi cinayet gecesini maktul ile beraber geçirdiniz diye sizden de şüphe etmek gafletini göstermişti. İşte mazel yüzbaşının masum olduğuna kanaat getirdiğim için bu hususta Mösyö Markamı da kandırmak üzre size geldim. Bazı seyler soracağım. Hakikati bize bildirirseniz emin olun bundan ne size, ne de yüzbaşıya zerre kadar zarar gelmedilten başka belki fayda da hâsıl olacaktır.

(Devamı var)

Parisli kadın gazeteci

Ankaradan geldi tayyare ile memleketine gidecek

Muharririmize seyahat intibalarını anlatıyor

On beş gün evvel memleketimize gelen ve Ankaraya giden Fransız kadın gaceteci Madam Nebie Pavlova evelki gün şehrimize dönmüştür.

Madam Pavlova ziyaretine giden bir muharririmizi büyük bir nezaketle karşılamış ve Ankara ihtisasatını şu suretle anlatmıştır.

— Bana bu kadar cömert bir hüsnü kabul gösteren bir memlekette beyanatta bulunmasını sevmem. Bahusus ki gazeteciliğim dolayisile Fransız darbımeselinin dediği veçhile "çok satın almağa ve az satmağa„ mecburum. Fakat Vakıt gazetesi tarafından vukua gelen bir istimzacı cevapsız bırakmam.

Size şunu söylemekle mes'udum ki Ankaraya "Gazinin memleketinde„ kitabımda o kadar bahsettiğim şehri takrar görmek için gittim.

Türkiyenin yeni merkezinde geçen sene teşebbüs edildiğini gördüğüm terakkiyatın itmam edilmiş bulunduğunu müşahede ila sevindim. Gelecek sene avdetimde daha büyük tarakkiler göreceğime eminim.

Geçen sene inşasına başlandığını gördüğüm Türk ocağı muhteşem binasının zümrüt rengindeki Çan Kaya tepesi üzerinde tamamen bitirilmiş olarak yükseldiğini görmek beni son derece mütehassis etti.

Büyük Gazinin müteyakkız rehberliği altında ocak reisi Hamdullah Suphi Beyefendinin himmetile vücuda gelen ve banilerini şereflendiren bu müessese Türk inkılâbının bir timsalidir. O, yeni Türk neslinin cesaret, fedakârlık, ve kuvvet faziletlerini ihtiva ediyor.

Ankaraya azimetimin bir sebebi de temsil eylediğim Fransız gazeteleri namına muhterem hariciye vekili Tevfik Rüştü Beyefendiyi selâmlamaktı. Tevfik Rüştü Beyin bana gösterdikleri hüsnü kabulden son derece mütehassisim. Çünkü bana karşı ibraz buyurdukları samimiyet hissi aynı zamanda Fransaya karşı da izhar edilmiş bulunuyordu.

Burada bir hafta kadar kalacağım. İki gün sonra Yalovaya gidecek ve bir gün kaldıktan sonra avdet edeceğim.

Parise C. I. D. N. A. kumpanyasının tayyaresile döneceğim.

Türkiye intibaatımı "L'oeuvre„ gazetesine yazacağım. Birinci mektubumu gönderdim. Bir iki gün içinde intişar edeceğini zannediyorum.

Denizin dibinde

Bir milyon altın aranıyor

1922 senesinde müsademe neticesinde batan Ijipt namındaki büyük geminin kasasında tam bir milyon altın bulunması, bu geminin kasasını çıkarmak için büyük gayretler sarfını icabetmiştir.

Senelerden beri bu işle iştigal edildiği halde geminin yattığı yere kadar inmek mumkün olmuyordu. Son zamanlarda dalgıçlar için çelikten elbiseler keşfi bu işi kolaylaştırdı. Italya dalgıçlar, Ijipin deniz dibinde yattığı yere kadar iniyor ve gemiye giriyor ve bir milyon altını muhtevi kasaları arıyorlardı. Halbuki kasaların bulunduğu yere inmek için çelikten yapılma beş tabakayı tahrik etmek lâzım olduğu anlaşılmıştır. Dalgıçlar gene meyus olmıyarak 66 kolaç su altında, kum ve yosun ile dolan yolları açmakta ve denizin dibinde yatan defineye hergün birkaç adim yaklaşmaktadırlar.

Ijipt gemisi Uşanta yakın bir yerde battığı için eylül ayında havai faaliyetin devasına imkân bırakmıyabilir. Onun için dalğıçlar, defineyi çıkamağı gelecek seneye bırakmamak için bütün gayretlerini sarfetmektedirler. Bir milyon altının bu sene çıkarılıp çıkarılmayacağı her tarafta merak ile bekleniyor.

Eksper kursu

Ortaköyde bulunan Tütün inhisarı eksper kursunda tedrisata başlanmıştır.

"Ege„ nin ilk seferi

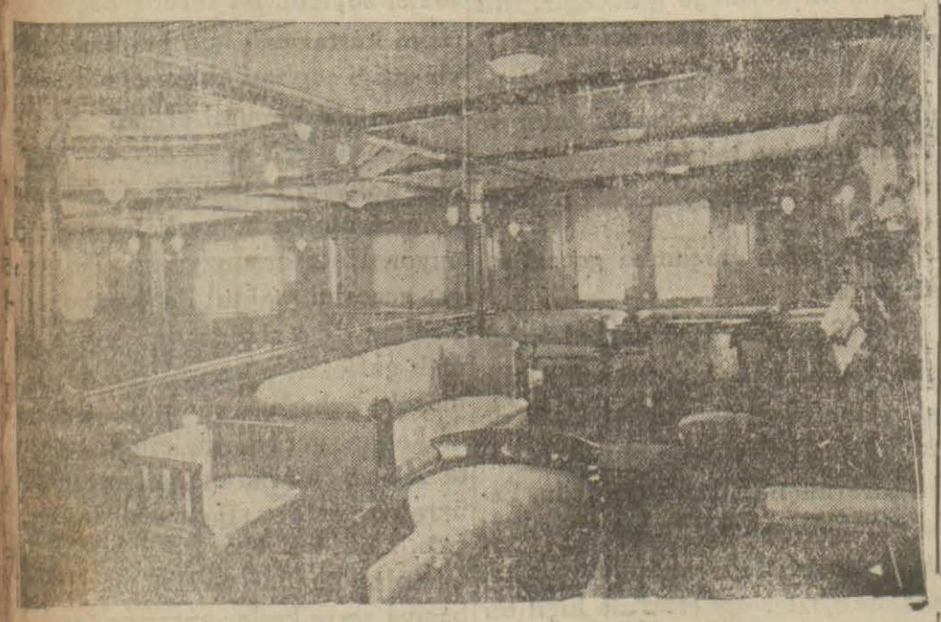

Seyrisefain idaresinin yeni aldığı "Ege„ vapuru bu cuma günü İskenderiyeye hareket edecektir. Bu, geminin ilk seferidir. Resmimiz "Ege„ nin cıgara salonunu gösteriyor.

SÜTUNLARDA SEYAHAT

Değiştirmeliyiz!

Cümhuriyet, siyasî rüştün son basamağıdır. Son basamak diyorum, fakat bu en ileri hamleyi, ta cihangir Romadan evvelki "Agora„larda dipdiri ve tam bir teşekkülle görüyoruz. Demek oluyor ki cümhuriyetin yüksek idaresi, pek eskidenberi insan zekâsının bulduğu bir varlıktır. Amma gene acı acı hatırlıyoruz ki ayni prensipler üstüne kurulan Roma, cihanın en kızıl taçlarını taşımış, en kanlı istibdatların zindanlarını yükseltmişti. Şu halde tarihe ibret gözile bakarsak isme, prensibe çok yer ayırmamak ıstırarını duyarız.

Bende bu eski geçmişleri uyandıran bir tesadüftür. Bir berber suali, bir berber endişesi peşinden zihnim, geçmişin karanlıklarına daldı gitti. Berberim bana, "yeni fırkaya girdin mi?„ diye sonrmuştu. Ben de ona: "dikkat et, yüzümü keseceksin!„ cevabını vermiştim. Adamcağız, aldırmadı.

Tekrar kendi endişesine dönerek:

— Vallahi beyim, şu fırka lâfı çıktı çıkalı gene memleketin acaba neresi gidecek? Diye uyuyamaz oldum. İttihatçılarla itilâfçılardan az mı çektiydik!

Cümlelerini sıraladı. Bedbin bir adam olsam bu hükmü beğenir, fırkacılığın felsefesini koyduğu için berberimi alkışlardım.

Fakat hem o fikirde değilim, hem bu fikri yarınki hayatımız için muzur ve tehlikeli bulurum. Fırkalar, cümhuriyet kubbesinin istinat duvarları, kemer sütunlarıdır. Yalnız bir tanesile, kubbeyi yerinde tutmak zor belki de imkânsızdır. Şu halde memlekette doğan ikinci fırka, ki bu günkü şeklile, grup demek daha muvafık olur, halka niçin sevinç yerine gam ve edişe veriyor?

Bana öyle geliyor ki uyanıklarımızın üstünde işliyecekleri mevzulardan biri de budur. Meşrutiyet tarihimizin alnını karartan fırkacılığın, siyasî bir rüşt mahsulü olmadığını anlatmak, o teşekküllerin prensip farkından değil, menfaat ayrılığından doğduğunu ispat etmek lâzımdır.

Bir vatan hududu içinde fırkadan değil tefrikadan korkmalı. Fırkaların bu kötü yola sapmalarına izin vermemelidir.

Serbest C. fırkasının açtığı bayrak, şimdi temiz bir elde dalgalanıyor. Dostun, düşmanın söylediği budur. Fakat sade bu yetmez. Fırkaları kirleten, onları ihtilâlci bulanıklıklara sürükliyenler, daima ikinci, üçüncü hatta beşinci, yirminci derecedeki adamlardır.

Yeni fırka, adını bu memleketin tarihine altın harflerle yazmak istiyorsa, fırkacılık tarihinde yeni bir ufuk açmalıdır. Kanla yazmaktan çok kaçınmalıdır. Çünkü kan, kılıçları olduğu gibi fırka simalarını da paslandırır.

Seyyah

KIZIL GÖMLEK

YAZAN: *Ömer Rıza*

Buradan çıkıp gidiniz !..

Halk ve hükûmeti tarassut ediniz ..

— 1 —

Dağ başında bir içtima

— 1 —

Birer birer şehirden çıkıyor, şehirle dağ arasındaki mesafeyi geçerek dağa tırmanıyorlardı. Hedefleri, Sam kalelerinin harabeleri idi. Orada taplanacaklar ve oralarda anlaşacaklardı.

Gecenin karanlığı içinde dağ başına doğru yol alan bu bir kaç adam, bir kimseye tesadüf etmemeğe, bir kimse tarafından tâkip olunmamağa dikkat ediyorlardı. Fakat onları tâkip eden yoktu. Herkes uyumuştu. Bunlar saatlerce yürüdükten, saatlarce yolların ârizalarile mücadele ettikten sonra Hazreti Nuhun oğlu Sam tarafından yaptırıldığı söylenen kalenin harabelerine vardılar. Birbirlerinden emin olmak için, birbirlerinin kulaklarına eğildiler ve bir şeyler fısıldadılar. İçlerinde bir yabancı yoktu. Bunların önüne düşen biri onları mağaraya benziyen bir yere götürdü. Hepsi içeri girdiler. Sırtlarında taşıdıkları heybeleri yere indirdiler ve oturdular.

Yorgundular, fakat dinlenmeden evvel, söze başlamak istediler. İçlerinden biri sözü açtı:

— Israil oğulları, dedi, mukadderatımızı tehdit eden tehlikeden nasıl kurtulacağız? Burada bunu konuşacağız ve bir karar vereceğiz. Konuşmağa başlıyalım mı?...

Bu sözler, hepsini uyandırdı ve kuvvetlendirdi.

Ikincisi:

— Evet, dedi, bunun için toplandık. Buna karar vereceğiz. Fakat herşeyden evvel kendimize bir baş seçelim. Ben buna seni lâyık görüyorum. Sen bizim başımıza geç ve bizi idare et, sendeki ilim birimizde de yok. Kitabın içini, dışını en iyi bilenimiz sensin.

Ötekilerden biri:

— Evet, dedi. Riyasetimizi kabul et! Hepimiz sana uyarız.

Sözü açan adam:

— Peki, dedi, fakat siz benim sözüm ve benim talimatım dairesinde hareket edebilecekmisiniz?

Bu karanlık mağarada toplanan, saçlı sakallı adamlar bir ağızdan cevap verdiler.

— Istediğin gibi hareket ederiz!

— Ben de riyasetinizi kabul ediyorum, şimdi dinleyiniz ve itaat ediniz. Bir kaç gün içinde hepiniz, ayrı ayrı, buradan çıkacak ve tayin ettiğim yerlere gideceksiniz.

Birininiz Basraya, Biriniz Küfeye, biriniz Şama ve biriniz Mısıra gidecek. Bende Medineye gideceğim.

Sonra oraden çıkıp, sizi birer birer arıyarak bulacağım. Sizi buluncaya kadar her biriniz içinde yaşadığı muhiti tanımığa, oradaki eşraf ve âyan ile düşüp kalkmağa, herkesin içini dışını öğrenmiğe çalışacak, herkesle iyi geçineceksiniz. Herkesi size meclûp etmek için ne yapmak lâzımsa onu yapacaksınız. Her şeyden evvel son derece takva içinde yaşıyacak, bir kimsenin sizden zerre kadar şüphe etmesine imkân bırakmıyacaksınız. Bunları yapabilir misiniz?

— Yaparız!

Karanlık mağarada toplanan adamların hepsi bu cevabı vermişti.

Reis tanılan adam devam etti:

— O halde muvaffak olacağız. Ben bize yardım edecek bütün unsurları toplarım. Fakat asıl pilânımızı, daha sonra hazırlayacağım. Bunu ancak Medineye gittikten ve orasını iyice tetkik ettikten sonra yapabileceğim. Ondan sonra herşey yoluna girecek ve kısa bir zaman sonra büyük bir hareketi idare ederek maksadımıza varacağız. Bunun için dağılmamız lâzımdır. Siz tayin ettiğim mekezlere gidecek, dediğim gibi çalışacak ve beni bekliyeceksiniz. Şimdi bana söyleyiniz... Buradan çıkıp dediğim yerlere gidecek misiniz?..

— Gideceğiz...

— O halde bana biat ediniz ve bana itaat edeceğinize yemin ediniz...

Karanlık mağarada toplanan saçlı sakallı adamlar birer birer kalktılar, pirlerinin önünde diz çöktüler, onun uzattığı kitabı öptükten sonra elini ellerine aldılar ve yemin ettiler:

— Yahuvanım milletini kurtarmak için sana itaat edeceğimize yemin ederiz.

— Yahuva sizden razı olsun.

Yemin merasimi bittikten sonra reis tanılan adam ayağa kalktı, hepsi de kalkdılar:

— Bu dakikadan itibaren hepiniz Müslüman olacaksınız. En halis, en müteassıp Müslüman gibi Müslümanlığı benimsiyeceksiniz. Müslümanlığa uzaktan, yakından dokunan birşey, herkesten evvel sizi rencide edecek. O kadar hassas olacaksınız.

Hepiniz, çalışınız ve Kur'anı ezberliyiniz. Herkes karşısında namazlarınızı kılınız.

Müslümanların bildiği herşeyi bileceksiniz. Ben sizi tekrar buluncıya kadar meşgul olacağınız işler bunlardır. Şunları da ehemmiyetle ilâve ediyorum:

Her biriniz bulunduğunuz merkezde, hükûmetin vaziyetini sıkı bir tarassut altında bulunduracak, Hükûmetin israf ve halk ile münasebetlerini, halk ve eşrafın hükûmet lehinde veya aleyhiydeki bütün hislerini, bütün şikâyetlerini, tesbit edeceksiniz. Bulunduğunuz merkezlerde hiç bir hadise gözünüzden kaçmıyacak. Fakat bu vazifeyi bir kimseyi şüphelendirmeden, bir kimseyi aleyhinizde her hangi bir his taşımağa sevketmeden yapacaksınız! Size talimatım, size vasiyetim budur. Ben sizi tekrar bulduğum zaman kararımı bildiririm, siz de ona göre hareket edersiniz.

(Bitmedi)

S. C. Fırkası

Üsküdar Eyip ve Bakırköyünde kimler teşkilât yapacak?

Orhan Mitat B. ne diyor?

Serbest Cümhuriyet fırkası Istanbul merkezinde dün ocak heyeti toplanmış ve Istanbul teşkilâtı üzerinde mesaisine devam etmiştir. Fırkanın Üsküdar teşkilâtını Süreyya paşa ve Bakırköy teşkilâtını Galip Kemali B. vücuda getireceklerdir.

Eyüp teşkilâtı da bitmek üzeredir.

Istanbul kâtibi ne diyor?

Istanbul merkez ocak heyeti umumî kâtibi Orhan Mitat B. dün bir muharririmize Izmir hadiseleri hakkında şunları söylemiştir:

— Mensup olduğum fırka namına söz söylemek salâhiyetini haiz değilim. Fakat hadisat ve tezahürat hakkında şahsî kanaatlarımı anlamak isterseniz sizinle pekâlâ hasbihâl edebilirim.

Izmir hadisesi

Izmir hadiseleri herhâlde acıklı ve çok müessiftir. Bu hadiselerden ne hükûmet nede halk fırkası mes'ul addolunamaz. Bu herhâlde isimleri gazetelerde geçen ve fazla gayretkeşlik gösteren bazı kimselerin samimî olmayan hareketleri neticesidir.

Halkın medenî ve siyasî terbiyesine ilk istikbal günü elli bin kişinin nümayişine rağmen hiçbir hadise çıkmaması bir delil teşkil eder. Mukabil nümayiş tertibindeki hata gayretkeşlerin husranile sabit olmuştur.

Hadiseler ne kadar mucibi teessüf olursa olsun memlekette birfikir uyanıklığının çok canlı bir delilidir. Istanbul merkezinin faaliyetine gelince çalışıyoruz ve muhtelif semtlerde teşkilâtımızı ikmal etmek üzere bulunuyoruz.

Refik B. dahil mi?

Orhan Mitat Bey, sabık icra reisi Refik Beyin fırkaya dahil olup olmadığını soran muharririmize:

— Refik Beyin fırkamıza intisap ettiği bir emri muhakkaktır. Refik B. vilâyet ocak heyeti reisi sıfatile bu heyetin ilk içtimalarına iştirak ve bir çok evrakı imzalamıştır. Kendileri fırkamızdan ayrıldıklarını bildirmemişlerdir. Demiştir.

Maliye müsteşarı

Salı günü Ankaraya gidiyor

Maliye müsteşarı Ali Riza B. malî işlerin müzakeresi henüz bitmediğinden Ankaraya Salı günü gitmesi muhtemeldir.

Ticaret odasında

Oda varidatı

Oda birselik varidatı olan 160 bin liradan 138 bin lirasını tahsil etmiştir. Tahsil edilemiyen 22 bin lira da sene nihayetine kadar tahsil edilecektir.

Maarif vekili

Maarif vekili Cemal Hüsnü bey çarşambadan sonraya kadar şehrimizde kalacaktır. Vekil bey çarşamba günü gazetecilere beyanatta bulunacaktır.

Teşekkür mektubu

Sanayi birliği sergideki muvaffakıyetinden dolayı ticaret odasına bir teşekkür mektubu göndermiştir.

"VAKIT „IN SEHİR HABRLERI

Cerrahpaşada

Asrî tertibatı haiz yeni birhastane kazandık

Dünkü merasimde Muhittin ve Dr. Rüştü Beyler birer nutuk söylediler

Cerrahpaşa hastanesinin yeni pavyonunun açılma merasiminde

Cerrahpaşa hastanesinin yanında yeniden inşa edilen pavyonun açılma merasimi dün yapıldı. Bu merasimde meb'uslar Muhittin bey, Hakkı Şinasi Pş. vali muavini Fazlı bey, merkez kumandanı, belediye memurları umum vilâyet meclisi ve cemiyeti belediye azaları, vilâyet ve belediye erkânı, bir çok doktorlar ve diğer davetliler hazır bulundu. Saat üçten itibaren gelenler hastane sertabibi Rüştü bey tarafından karşılanıyordu. Üç buçukta açılma merasimi yapılararak pavyonun önünde Muhittin bey davetlilere hitaben şu nutku söyledi:

Muhittin Beyin nutku

Muhterem Hanın ve Beyefendiler;

Fertlerin sağlık işi hiç şüphe yok milletin varlık işidir, ve bu iş bilhassa halkın fakir tabaka ve sınıflarına temas ve intikal

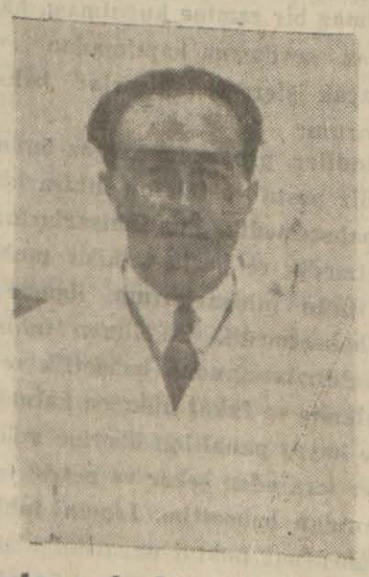

Hastanenin kıymetli sertabibi Ahmet Rüştü B.

Muhittin B. nutkunu okuyor

edince daha geniş bir ehemmiyet kazanır, muhterem halkımızın sıhhat ve hayatına karşı gösterilmesi lâzım gelen alâkanın şekil ve mahiyetini ifade eden bu kanaat, bizi temaşası bile gönüllere korku ve tiskinti veren ve uzun senelerin feci lâkaydisini taşıyan şu sefalet ve perişanlık çukurundan temiz ve fennin her türlü icabatını ihtiva eden bu yeni binanın emniyet ve ferahlık verici irtifaına çıkardı.

Insanlığın ve şefkatin bu yükselmesini temaşa hakikaten güzel bir şeydir. Verilecek hükümlerin neticesinden hiç korkmıyarak arzetmekle mübayihim ve muhterem huzzar siz de müşahade ve tetkik ile anlıyacaksınız ki pavyon halen memleketimizde işlemekte ve çalışmakta bulunan millî ve ecnebî emsalile her halde emniyetle mukayese edilebilir.

Inşaatında, dahilî tesisat ve tertibatında, her nevi servislerin emniyet ve mükemmeliyetini te'min edici vesaitin ihzarında azamî itina ve fedakârlık esirgenmemiştir. Bulaşıcı olan ve olmıyan hastalıkların ve hastaların ihtilâtat ve sirayetine mani olabilmek için ittihazı mümkün her türlü tetbirler temin olunmuştur. Hastane asgarî 200 yatak üzerine hesap ve tesis edilmiş ve arsasile birlikte üç yüz elli bin liraya mal olmuştur. Kalorifer, elektrik ve çini malzemesinden maada bütün eşya ve mevaddı yerlidir. Numuneleri ihtiyaca göre hazırlanarak kâffesi burada ve Türk işçilerine yaptırılmıştır.

Müstakil bir verem hastanesi vücuda getirmek için tedariğin muhtaç olduğumuz arsaların sahipleri ve bunları teşvik eden bazı erbabı ihtiras tarafından maruz kaldığım müşkülât üzerine gayrı kabili tehir ve pek acil zaruretleri karşılamak için hastalığın hususiyetine ait lâzım gelen tertipler ve tedbirler alınarak veremliler için de yetmiş beş yatak tahsis etmek imkânını bulduk. Ve bu suretle her türlü ihtimamlara lâyık; çok güzel Istanbul; yeni, lüzumlu ve güzel bir müessese kazanmış oluyor.

Sözümü bitirmeden evvel bir kadirşinaslık vazifesini yapmak isterim. Evvelâ:

Halkın ihtiyacından ilham alarak ve haklı bir sabırsızlıkla bu müessesenin biran evvel bitirilmesi için muhterem matbuatımızın vaki olan mütemadi tenvir ve ikazından çok müstefit olduk, himmetlerine teşekkür ederiz.

Ondan sonra hastanenin pilânlarını tanzimde, ve temamen tatbikine her türlü tesisatın ve malzemei sıhhiyenin intihap ve temininde iradesini, zekâsını, bilgisini ve emeğini yorulmak, usanmak bilmeyen geniş bir fedakârlık ve temiz bir vazife aşkile bezleden hastanemizin Başhekimi Doktor Rüştü beyefendiye takdirat ve teşekküratımı alenen ifade etmekle de bahtiyarım.„

Vali ve belediye reisi Beyin bu nutkundan sonra hastanenin kıymetli sertabibi Ahmet Rüştü Bey şu nutku irat etti:

Rüştü Beyin nutku

Muhterem Hanımefendiler ve Beyler:

Bundan yirmi sene evvel köhne bir konakta tesis edilen Cerrahpaşa hastanesinin, bugün çok metekâmil bir şekilde ikinci pavyonunun resmi küşadını yapmak bahtıyarlığına nail oluyoruz.

Eskidenberi, dünyanın hemen her tarafında, şehire hastanelerin verilen ehemmiyet cidden pek mühimdir. Son zamanlarda umumun sıhhat ve hayatına taallûk eden bu müesseseler o kadar çoğalmıştır ki muhteşem saraylar gibi tesis edilen bu binalar içinde yüz binlerce hastaların şifa veya salâhını görmek saadeti her kes için bir zevki vicdanî oluyor.

Işte bugün karşımızda bütün haşmetile görülen ve şehrimizin en güzel ve havadar bir mevkiinde asrın bütün terakkiyatı fenniyesini içinde toplayan, bu modren müessesemiz, son senelerde memleketin her tarafında bütün varlığı ile çalışan Cümhuriyetin parlak muvaffakıyetlerinden birini teşkil etmektedir.

Bu vesile ile de müncii azamımıza bipayan hürmet ve tazimatımızı arzeyler ve mariz vatandaşlarımız için uzun uzadiye düşünülüp tesbit edilen Cerrahpaşa projesinin ilk numarasının mükemmel surette itmamına muvaffak olan Muhittin Beyefendiye arzı şükran ve minnettarı eder ve mutbak, çamaşırhane ve teferruatını cami ve muhtelif tıbbî şubeleri ihtiva eden müstakbel projenin de bir an evvel tatbikini istirham ederiz.

Küşat

Muhittin B. pavyonun kapısındaki kurdeleyi keserek içeri girdi. Muhittin B. ve hastane doktorları tarafından pavyon misafirlere gezdirildi. Hazırlanan büfede izaz edilen davetliler saat altıya doğru oradan ayrıldılar.

Hastanede hastalar için bir asansör ve eşya için iki asansörü vardır. Iyi su, hava gazi kalorifer tertibatı vardır. Ücretli hastalar için de ayrıca hususî odalar ayrılmıştır. Pavyonun önündeki yirmi kadar harap evin bulunduğu yer satın alınarak hususî park yapılacaktır. Bu suretle pavyon istanbulun en güzel ve asrî bir hastanesi olacakır.

VAKIT

8 Eylül Pazartesi 930

	Dahilde	Hariçte
1 aylığı Kuruş	150	—
3 „ „	400	800
6 „ „	750	1450
12 „ „	1400	2700

Rebiülahır 1349

14

Bu geceki Ay

Hz. Meryemin doğuşu

Güneşin doğuşu: 5,33 — batışı 18,32

Ayın doğuşu : 19,20 — batışı : 6,58

Namaz vakitleri

Sabah	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı	İmsak
4,03	12,12	15,49	18,32	20 06	3 49

Hava :

Dün azamî hararet 23derece olmuştur. Bugün mutavasıt şiddetle poyraz esecek, hava bulutlu olacaktır.

Radyo :

Bu akşam Istanbulda

Saat sekizden ona kadar alaturka fasıl.

Sinemalar :

Alkaza — Kırmızı bulut
Alemdar — Aksayi şarkta vahşet
Beşiktaş Hilâl — Verdün
Ekler — Kuvvetin hükümdarı
Elhamra — Bir kadın yalanı
Etuval — İntikam
Fransız — Memnu saadet
Melek — Define ararken
Şık — Âşık
SüreyyaKadıköy Berliningüzelbacakları

Adliyede

Bir katil

Firengi beynime vurdu ve yaptığımı bilmedim, diyor

Ağırceza mahkemesinde dün Sultanahmette bir çocuğu öldürmekle maznun Cingo Ismailin muhakemesine devam edilmiştir. Geçen celsede maznunun tıbbıadlide muayenesine karar verilmişti. Tıbbı adli muayene neticesinde Ismailin deli olmadığını, ancak dosyası gönderilmediğinden cinayeti yazarken ne vaziyette bulunduğunu tesbit edilmediğini bildiriyordu. Bu arada maznun kendisinin 7 senenberi firengi çektiğini, firenginin beyni üzerine tesir etmiş olup bazı zamanlar kendini kaybedip ne yaptığını bilmediğini söylemiştir. Maznunun tekrar tıbbı adliye sevki kararila mahkeme başka birgüne bırakılmıştır.

Fethi Bey şimendiferden, inhisardan, istikrazdan ve mübadillerden bahsetti

[*Üst tarafı 7 inci sayfada*]

söylemek isterim:

Büyük reisimiz Gazi Hz.ne takdim ettiğim mektupla kendilerinin lûtuf buyurdukları cevap fırkamızın nasıl doğduğuna en kat'î bir sarahatle hüküm vereceği için ayrıca tafsilâta girişmiye ceğim.

Millî hakimiyetin en yüksek tecellisi olan cümhuriyetin beklenen bütün feyizlerinin tamamen inkişaf edebilmesi için muayyen fikirler üzerinde yürüyen iki fırkanın karşı karşıya gelerek icraî kuvvetleri murakabe etmeleri şarttır.

Her şeyden evvel gayemiz cümhuriyeti, büyük dâhimizin bu büyük eserini hal ve istikbalde geçici tesirlerden kurtararak sarsılmaz bir surette memleketimizin sinesinde ebedîleştirmektir.

Cümhuriyetin ruh ve esası serbest münakaşadır.

Bu esasa fırkamız samimiyetle, kat'iyetle merbuttur. Türk milletinin hayatî menfaatlerine taallûk eden münakaşalarda şahsiyat sahasından uzak kalmak, nezahetten ayrılmamak, muarızların fikir ve kanaatlerine hürmet etmek lâzımdır.

Fırkamız bu esasları daima hatırda bulundurmağı kendisine vatanî bir borç saymaktadır.

Fırkaya kanaatlerile iltihak eden arkadaşlarımın da buna riayet etmelerini bilhassa rica eylerim.

Efendiler. Diyebilirim ki türk milletinin umumî menfaatlerine samimî surette merbut olan bütün vatandaşlar fırkamızın teşekkülünü faideli ve vatanî bir iş olmak üzere telâkki etmişlerdir.

Fırkanın teşekkülünden memnun olmıyanlar da yok değildir. Tek fırkalı idarenin intaç ettiği mes'uliyetsizliği hoş görenler, bu yeni teşekkülü menfaatlerine muvafık bulmuyorlar, fırkamıza dil uzatmaktan hâli kalmıyorlar.

Bize gayri meşru bir fırka olduğumuzu, bütün vergileri kaldıracağımızı fes giydireceğimizi, eski arap harflerini iade edeceğimizi atf ve isnat etmekten çekinmiyorlar.

Hiçbir zaman ağzımdan çıkmıyan sözleri bana isnat ederek fırkamızı zayıf düşürmeğe çalışıyorlar. Efendiler:

Fırkamız ne mürtecidir, ne de fırka fikrini şahsî menfaat addeden bir teşekküldür. Bilâkis inhisarlardan halkın zararına olarak ceplerini doldurmak istiyenlerin gayri meşru hareketlerine karşı mücadele edecektir.

İrticaî fikirlere karşı cidalde ön safta bulunmak hak ve vazifesini kullanmakta ve yapmakta kendisine takaddüm edilmesine dahi razı olmıyacaktır

Biz, türk milletinin takati dahilinde olan bilcümle malî fedakârlıkları seve seve ifa edeceğine kaniiz.

Halkın tahammülünü aşan bazı vergilerin tahfifi prensiplerimizdendir. Bunu "bütün vergilerin kaldırılmasını istiyorlar" suretinde ifade etmek fırkamıza karşı suiniyetle hareket etmektir.

Cümhuriyete imanları gevşek olan bu gibileri ikna için emek sarfını ve efkârı umumiyeyi işgal etmeği lüzumsuz görmekteyim.

Efendiler! bu teşebbüsü doğuran fikir ilerlemektedir ve ilerliyecektir. Çünki bu teşebbüs hayatî zaruretin tevlit ettiği bir eserdir.

Memleketin her tarafından vaki olan mütevali teşvikler, tergipler, tuttuğumuz yolun doğru olduğunu ispat eden en kuvvetli delillerdir. Fırkamızın teşekkülünün şimdiden hayırlı faideleri görülmeğe başlanmıştır.

Bu semereler gün geçtikçe artacak ve cümhuriyetin nekadar feyizli bir idare sistemi olduğu filen sabit olacaktır.

Başlıyan serbest münakaşa, hükûmet üzerine tesirden hâli kalmamış ve muhterem Başvekil fırkamızın intişar eden tenkitlerine Sivasta uzun nutku ile cevap vermek lüzumunu hissetmiştir.

Fırkamız programının izahı sırasında da intişar eden fikirlere bir cevap olan bu nutku huzurunuzda tahlil etmeği faydalı görmekteyim.

Bu tahlili yaparken ayni zamanda fırkamız programının temel noktaları kendi kendine taayyün etmiş olacaktır.

Efendiler, İsmet Paşa Hazretlerinin nutuklarında mevzubahis eylediği hususattan başlıcası dmeiryolları meselesidir. Bu nutukta Serbest Cümhuriyet fırkası alelıtlak demiryollarının yapılmasına muarız gösterilmiştir.

Hayır Efendiler, demiryollarının gerek vatan müdafaası, gerek iktısadî noktai nazardan faydasını inkâr etmek asla hatırımızdan geçmemiştir.

Bizim iddiamız demiryollarının gayet ağır şartlarla yapılmakta olmasıdır. Muhterem Başvekil demiryollarının bir varlık meselesi olduğunu idrak eden halkımızın her türlü sıkıntıya katlanmak suretile fedakârlık ihtiyar ettiğinden bahis buyuruyorlar. Halkın dişinden, tırnağından, güçlükle elde edilen bu paraların büyük bir dikkat ve itina ile ve tasarruf gösterilerek sarfı iktıza etmez mi?...

Halbuki Başvekil paşa Sivas hatlarının ağır faiz ve kumüsyonla evvelce bir Belçika şirketine verildiğini kendileri ifade ediyorlar. Demek ki bu şirket taahhüdünü ifadan âciz ve malî kabiliyetten mahrum kimselerden mürekkep olmasaydı bu ağır şerait türk milletine yüklenmiş olacaktı.

Bu yükten kurtulmağı sırf milletin talii eseri olarak hükûmetle karşı karşıya gelip mukavele imza eden eşhasın (avantüriye) maceracı takımından ibaret olmalarına medyunuz. Böyle aldatıcı adamlarla mukavele yapmak ayni mahiyetteki mukaveleyi gene taahhüdünü ifa edemiyeceği bilâhare anlaşılan İsveç grupile tekrar etmek halkın her türlü sıkıntıya katlanmak suretile ihtiyar ettiği fedakârlıkların mahalline masruf olduğuna dair kat'î teminat teşkil etmez.

Ağır faiz ve kumüsyon şartlarını havi olarak İsveç grupile yapılan mukavelenin tadiline mecburiyet hâsıl olduğu ve muaddel mukavelenamenin peşin para usulüne tahvil edildiği malûmdur.

Peşin para esasına müstenit olan bu muaddel şekli de gözden geçirelim:

Evvelâ bütün işlerden masrafa mukabil grupa yüzde yirmi menfaat temin edilmiştir.

Sonra lokomotif, vagon gibi pahalı malzemenin İsveçten mubayaası ayni bayilerin tayin edecekleri fiatla mal edilmesi taahhüt edilmiştir.

Peşin para esasına müstenit bir taahhütte bukadar ağır şartlara katlanmak mecburiyetinin nereden geldiğini anlıyamıyorum.

Kütahya - Tavşanlı ve Ulukışla - Kayseri hatlarının inşasını deruhde eden Alman şirketlerile yapılan mukaveleye ne diyelim?

Bu mukavele mahiyeti itibarile Belçika grupile yapılan mukaveleden daha ağırdır. Hazineden çıkan paranın yüzde otuz beşine yakın kısmı faiz ve kumüsyon ücretile bu grupun elinde kalmaktadır.

İkinci müteahhitlerin temin ettikleri kazanç bunun haricindedir. İşte bu gibi ağır mukavelelerin, kısa vadeli mukavelelerin bugünkü nesli tazyik etmesi ve halkın cebinden demiryolu inşası için çıkan paraların israfa ve zarara uğratılması bugünkü demiryolu siyasetine karşı yükselttiğimiz itirazları teşkil eder.

Yapılan demiryollarının bir taraftan sağlamlığı ve verimi nazarı itibara alınır, diğer taraftan bütçenin bu maksada ayırdığı ve ayıracağı paralar toplanırsa o zaman demiryollarının pahalı mı, ucuz mu yapıldığı sabit olur.

Muhterem Başvekil demiryollarına senevî tahsis ettiğimiz vasatî (30) milyon lirayı haklı göstermek için bizden küçük birçok memleketlerin millî ihtiyaçları için senede (300) milyon ingiliz lirası sarfettiklerini söylüyorlar.

Böyle bir parayı sarfedecek kabiliyette olan o bahtiyar küçük devletlerin isimlerini bilmek isterdim. Bizim aldatıcı hayallere kapıldığımızı zannederek rikkate gelen muhterem paşa hazretleri hiç olmazsa kendilerini bu gibi mübalâğalı rakamlara kapılmaktan muhafaza buyurmalı idiler.

Diğer cihetten türk milletinin iktısadî kabiliyetini ve inkişafını göz önünde bulundurmak millî servetin yükselmesine veya hiç olmazsa muhafazasına itina etmek bir hükûmetin en mühim vazifelerindendir. Demiryolları yapmak nekadar ehemmiyetli ise iktısadî vaziyetimizin sarsıntıdan muhafaza etmek o derece mühimdir.

Hatta diyebilirim ki bu ikinci vazife her şeyden üstündür.

Zira demiryoluna lâzımgelen masraflar çiftçiden, esnaftan, tüccardan alınmaktadır. Demiryollarını emin bir surette hudutlarımıza kadar ulaştırmak için çiftçinin, esnafın ve tüccarın malî kabiliyetin daima göz önünde bulundurmak ve vergi membalarını korumak lâzımdır.

Masraflar memleketin iktısadî tahammül kudretini aşınca halkın iktısadî kabiliyet ve inkişafı durmağa mahkûmdur.

O zaman, demiryolları siyasetine de istemiyerek darbe vurulmuş olacaktır. İktısadî kanunlar öyle zaruretler tevlit eder ki bunlara karşı bigâne durmaktan ve bunların tesirlerine herhangi bir emrü idareye tâbi olur zannında bulunmaktan daha büyük hata olamaz.

İktısadiyatın bu gayri mer'i kuvvetlerini mühimsememek acı neticelerle karşılamağı davet eder. İşte Serbest Cümhuriyet fırkasının liberal siyasetile Sivas nutkunda tebarüz eden siyaset arasında en mühim fark bizim bu iktısat amillerini ve istihsal kuvvetlerini rencide etmek hususunda göstereceğimiz itinadan ibarettir. Bu noktada biraz tevakkuf etmeğe müsaadenizi rica edeceğim:

Muhterem hükûmet reisi nutukların da aynen böyle buyuruyorlar. Liberalism nazariyatı memleketin geç anlıyacağı bir şeydir. Biz iktısadiyatta hakikaten mutedil devletçiyiz, bizi bu istikamete sevkeden memleketin ihtiyaçları ve bu milletin fikrî temayülüdür. Memleketin ihtiyaçları için herkes hazineden çare arar, elektriği yapılmıyan şehir, limanı fena olan yer, iş bulamıyan adam hükûmeti muatep tutar; devletçilikten büsbütün vazgeçip her nimeti sermayedarların faaliyetinden beklemeğe sevketmek bu memleketin anlıyacağı bir şey midir?

Liberalism sistemi paşa hazretlerinin tasrih buyurdukları mahiyette değildir. Liberalism mesleği devlete ait olan vazifeleri devlete, efrada ait olan vazifeleri de şahsî teşebbüslere terkeden ve bu teşebbüslerin inkişafına engel olacak müdahaleleri aşla tecviz etmiyen bir meslektir. Halkın her şeyi hükûmetten beklemesi arzu olumnıyan bir haldir.

Bu halin membaı da ötedenberi hükûmetin her şeye müdahale etmiş ve dertlerin serbest inkişafına meydan vermemiş olmasından mütevellittir.

Esasen her şeyi hükûmetin yapmasına imkân tasavvur olunabilir mi? Avrupanın bugünkü inkişafı sermaye ile mesainin faaliyetinden mütevellit bir hâdise değil midir?

Halkımızın kabiliyet ve şuuruna daha ziyade emniyet ve itimat etmek lâzımdır.

Halkın muhakkak bir temayülü varsa giriştiği işlerde müdahaleden azade ve serbest hareket edebilmesidir. Devlete ait olan vazife, halk tarafından münferiden yapılması kabil olmıyan işleri başarmak ve halkın şahsî teşebbüslerini kolaylaştırmak ve teşvik etmek için umumî tedbirler almaktan ibaret olmalıdır. İşte Sivas nutkunda tebellür eden siyasetle aramızdaki diğer bir fark ta bundan ibarettir.

Ecnebi sermayesi meselelerine gelince, muhterem paşa hazretleri soruyorlar:

Para geldi de kabul etmedik mi?

Ben de bilmiyorum. Bugünkü şerait altında istikraz yapmak imkânsızdır. Binaenaleyh muhterem Başvekilin bu yoldaki sualini hangi muarızlara tevcih eylediğini tayin edemedim.

Haricî istikraz hakkı birtakım şartlara tâbidir. Esasen bu şerait tahakkuk ederse haricî istikraz yapmağa lüzum kalmadan başka yollardan da memlekete hariçten para gelebilir.

Memleketimizde bugün faiz en aşağı yüzde on beştir. Hiçbir yerde para bu kadar pahalı değildir. Köylü ve esnafın yüzde kır ve hatta yüzde ellile para tedarik etmeğe çalıştığını görüyoruz. Bukadar ağır faiz altında kalan halkın iktısaden sıkılmamasına imkân tasavvur olunabilir mi?

Başka yerlerde pek ucuz faizle iktifa eden sermaye, memleketimize ne için gelmiyor?

Bunun sebebini ben de öğrenmek isterdim. Bütçenin kabili tehir masraflardan tahliyesi, hakikî bir tevazün tesisi, paramızın istikrarının temini şartlarının tahakkuk ettirilmesi ve bu servetle iktısadî bünyemizin temellerinin sarsılmaz bir zemine kurulması, haricî istikraz sevdasına kapılmadan evvel yapılacak işlerden inhisarlar bahsine geçiyorum:

Efendiler, programımız göz önündedir. Biz posta ve telefon inhisarlarından bahsetmedik. Tuz inhisarlarından bahsetmedik ve hatta tetkika muhtaç olan tütün inhisarlarının ilgasından dahi bahsetmedik. Biz liman inhisarları kaldırılacağından bahsettik ve ismi kalkmış ve fakat hükmen kalmış olan ve hayat pahalılığı üzerine mühim tesirler icra eden şeker ve petrol inhisarlarından bahsettim. Liman inhisarının menfaat noktai nazarından devlet hazinesile alâkası olmadığını ben de biliyorum.

Fakat şurası vardır ki devlet hazinesi bu inhisarın tesisi için fedakârlık ihtiyar etmiş olduğu halde inhisardan beklenen fayda tamamen hususî şahıslara terkedilmiştir. Memleketin ticaretine ve umumî inkişafına zararı aşikâr olan bu inhisardan halkın, esnafın ve tüccarın mütemadiyen şikâyet etmesi fırkamızı bununla iştigale sevketmiştir.

Fakat memleketin ticaretine ve umumî inkişafına taallûku aşikâr olan bu inhisarların tüccarın mütevali şikâyetlerini mucip olması fırkamızı bununla iştigale sevketmiştir.

Ağır gelen vergilerin tahfifi maddesi mevzuu bahis olduğu istihsalâtımız maliyet fiatını artırarak rekabet imkânı selbile istihracatımıza sekte veren ve hayatı pahalılaştıran vergilerin tahfifi murat olunmuştur.

Programımızda mevcut olmıyan şeylerin tarafımızdan iddia olunduğunu zannederek bu iddiaları birer birer red ve cerhe kalkışan Başvekil Paşa Hz. bugünkü iktısadî sıkıntıya sebep olan yeni vergiler pahasına siyasî (okunmamıştır) hakkı kaldığı, bunların mütehassıslara taallûk eden fennî bir istikamette bir tekâmül halinde bulunduğunu söylüyorlar.

Efendiler, bir hükûmetin en mühim vazifesi memleketin intibahına, halkın malî siyasetine göre vergi işlerile meşgul olmaktır. Bugünün en mühim meseleleri olan bu bahsi mütehassısların üzerine atarak teknik bir mesele halinde göstermek ve hükûmetin siyasî iştigalâtı haricinde bırakmak nasıl müdafaa olunabilir bir nazariyedir? Bu vergileri mütehassıslar tadil veya tahfif edemezler. Bu doğrudan doğruya hükûmetin malî siyasetinin mevzuunu teşkil eden ve millî hakimiyeti alâkadar eyliyen en mühim esastır. Sivas nutkunda bu mühim meselenin bu şekilde bir ifade ile pek az yer tuttuğunu kaydetmek isterim. Yedi senedenberi takip edilen malî siyasetini bir muvaffakıyet harikası olduğunu ilân eden muhterem Başvekile son sene zarfında nekadar iflâslar vukubulduğunu ve yalnız kazanç vergisinden dolayı nekadar ticaretanenin kapandığını sormak isterim.

Bir malî siyasetin muvaffakıyet olup olmadığını o siyaseti idare edenlerin iddiası değil siyaset yüzünden ticaret ve sanayide hâsıl olan refah ve bu refahı gösteren istatistikler ispat eder.

Mühim bir istihsal ve ticaret muhiti olan İzmirin muhterem halkının bu siyaset yüzünden uğradığı tesirler kendilerince malûm olduğundan bu acıklı mevzu üzerinde fazla durmak istemiyorum.

İşte Efendiler, Sivas nutkunda gördüğü noktalar hakkında fırkamızın fikrini izaha çalıştım. Bu nutukta bahsi geçmiyen mübadele meselesi üzerinde de biraz durmak isterim.

Yarım milyona yakın vatandaşlarımızın mülkiyet ve tasarruflarının tamamile ve kat'iyetle tesbit edilmemesi ve bu mühim işin küçük ellerde keşmekeş içinde bırakılması, iktısadî hayatımıza fena tesirler icrasından hâli kalmamıştır.

İktısadî hayatımızda mühim bir unsur olan bu vatandaş kütlesinin meskeninden, tarlasından endişesiz ve istikbalinden emin olarak çalışabilmelerini temin etmek fırkamızı ciddî surette işgal edecek olan meselelerden biridir.

Muhterem İzmirliler sermaye ve mesaisinin serbest inkişafı hedefini kendisi için gaye ittihaz etmiş olan fırkamızın teşekkülü cümhuriyet tarihinde hiç şüphe yoktur ki bir tekâmül hatvesidir.

Ahalisinin zekâsı ve toprağının zenginliği haklı şöhret kazanmış olan İz-

Müthiş netice

Otomobil kazasına uğrıyan adam ne olur ?

Fastan haber verildiğine göre sağır ve dilsiz olan Mehmet Rahmani namında bir adam, bir kaç gün mukaddem bir otomibile çarparak yere düşmüş, yerden kalkar kalkmaz dilinin çözüldüğünü ve otomobil şoförine küfrettiğini görmüştür. Rahmani, otomobilden inen ve ne olduğunu anlamak istiyen şoförle kavga edeceğine onun boynuna sarılmış ve onu öpmüştür.

Kaybolan kıt'a

Fransa fen akademisine takdim olunan bir raporda, kaybolan kıt'anın ne zaman kaybolduğunu tayin etmektedir. Bu kaybolan kıt'aya Atlantis namı veriliyor.

Aflâtunun yazılarında, Eski Mısır yazılarında, Meksika ve Cenubî Amerika milletleri arasında adı geçen Atlantis, Fransa akademisine verilen rapora göre milâttan 7256 sene evvel kaybolmuştur. Cezayirde yaşıyan bir Rus âlimi tarafından verilen bu tarih, Aflâtunun tayin ettiği tarihe tetabuk ediyor.

Bununla beraber bütün bu beyanat, henüz hirafe olmaktan çıkmamıştır.

Rivayete göre Atlantis kıt'asında yaşıyan insanların, alınları ortasında bir gözleri vardı. Şayanı hayret olan bir nokta en son tetkiklerin bunu teyit ettiğidir. Çünkü en son tıbbî tetkiklere göre insanın alnı ortasında ,bir göz için lâzım olan bütün sinirler mevcuttur. Bundan uzun bir zaman evvel insanların alınları ortasında bir gözleri bulunduğu anlaşılıyor.

Avrupa ve Amerikada Atlantis hakkında sürü sürü menkibeler yaşaması bir zamanlar böyle bir kıt'anın hakikaten bulunduğunu ifade eder.

Bunu ancak deniz diplerinde yapılacak keşifler isbat edecektir.

Bu keşifler ise henüz ilk adımları atıyor.

Iki nişanlı

Opüştükleri için üçer ay hapse mahkûm oldular

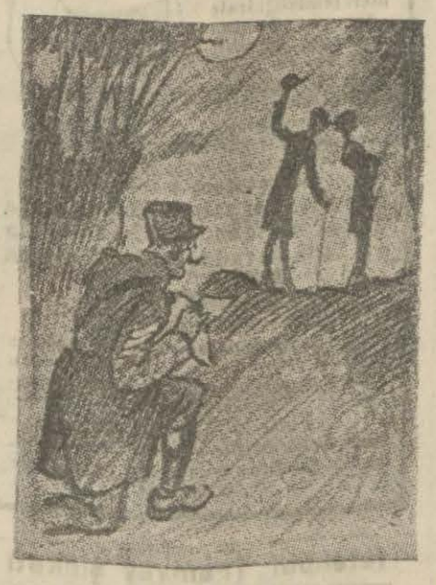

Floransada öpüşmek bir kabahat sayılır. Polis, bir erkek ile bir kadının sokakta öpüştüklerini görecek olursa onları yakalar ve mahkemeye verir.

Son günlerde böyle bir hadise vukubulmuş; yolda öpüşen iki nişanlı üç ay hapse mahkûm olmuşlardır. Floransada buse ancak, istasyonlarda ve limanlarda mübahtır. Burada biribirine veda edenler yahut gelenleri istikbal edenler öpüşebilirler.

Fransadan kovulan gazeteci

Amerikalı M. Hörst bu hadiseye dair neler anlatıyor?

Amerikanın meşhur milyoner gazetecisi Hörstün birkaç gün evel Fransadan çıkarıldığını telgraflar haber vermişti. Hörst, Fransadan çıkarak Ingiltereye gitmiş ve orada gazetelere beyanatta bulunmuştur:

Hörst şusözleri söylemiştir:

— «Fransada beni bir düşman ve bir tehlike telâkki etmeleri benim kendine büyük bir ehemmiyet vermeme müncer oldu. Bunun sebebi iki sene evvel Ingiltere - Fransa arasında yapılan gizli bir muahedeyi neşretmemdir.

Fakat asıl sebep, gazetelerimin Amerikayı Akvam cemiyetine ve Avrupa işlerine girmekten menetmesidir.

Bundan başka Fransayı kızdıran bir nokta, bizim Fransanın Amerikaya olan borçlarını ödemesi üzerinde israr etmemizdir.

Bugün Almanyadan tamirat alan Fransa, Amerikanın yardımı olmasaydı Almanyaya tamirat bedeli verecekti. Bu hadise bana şu hikâyeyi hatırlattı. Gencin biri sevgilisini beklerken onu başka bir gencin kolunda görmüş, buna kızan genç, kızın elinden şemsiyesini kapmış onu, kırmış, sonra.. Hele yağmur yağsında görürsün!.. demiş! Fransa tarafından aleyhimde verilen kararın bir te'sir yapması için yağmur yağması icabeder!»

Kaçakçılar kralı

Amerikada kaçakçılar ve yer altı âleminin kıralı olmakla maruf olan Jak Dayomond, Ingiltereye gitmiyerek Vişiye gideceğini Deyli Meyl muhabirine söylemiştir. Amerika polis idaresi onun takibi için Londra polisine müracaat ettiği için onun Ingiltereye çıkarılması mukarrerdir. Jak, Deyli Mayl muhabirine neden şöhret kazandığını şu şekilde izah etmiştir:

"Amerikada adam öldürüldükçe maznunları ikişer gün tevkif ederler. Nevyorkta her adam yüzünden ikişer gün tevkif olunduğumu ve sonra tahliye edildiğimi nazarı dikkate alırsanız şöhretimin sebebini anlarsınız. Halbuknk ben bir defa bile mahkûm olmadım. Biraz kaçakçılık yaptığım doğrudur. Fakat bu bir iştir.,,

Halbuki Jak, silâh kaçırmakla müttehimdir.

Orta Anadoluda Seyahat Mektupları : 12

Zonguldakta amele işi

Işçilerin daimî amele haline getirilmesi faydalı olacaktır

Zonguldak:

Kömür istihsalâtı işinde mühim olan dertlerden birisi de amele meselesidir.

Zonguldak ocaklarındaki amele muvakkat çalışmakta ve her on beş günde bir değişmektedir. Bu suretle amele ocakta ihtisas sahibi olamamakta ve bu yüzden randeman düşkün olarak maliyet fiatı tezayüt etmektedir. Amelenin muvakkat olması ocaklarda makina ile de iş yapmak imkânını ortadan kaldırmaktadır. Zira ameleyi mütemadiyen öğretmek lüzümu hasıl olmakta ve bir fayda temin edilmektedir.

Yapılacak ilk iş ocaklar civarında amele evleri yaptırmak amelenin hayat şartlarını ıslah etmek ve bu suretle ameleyi, aileleri ile beraber havzaya getirerek daimîleşmesini temin eylemek olmalıdır. Diğer taraftan ameleyi daimîleştirmek için havzada kuvvetli bir amele teşekkülüne ihtiyaç hasıl olmaktadır. Ayrıca amelenin hertürlü kaza sigortasına tabi tutulması icap ediyor. Bu suretle ocakların inkişafı da bu cihetten temin edilmiş bulunabilir.

Zonguldak kömür havzasının istihsalini artırmıya matuf hareketler ve yenilikler ortaya atılırken düşünülmesi icap eden yekâne tedbir, onun revacını temin ve Avrupa piyasalarında ve memleket dahilindeki istihlâkâtı temine almak olmalıdır. maalesef itiraf etmek lâzım ki kömür işlerindeki tekâlifin ağırliği ihracat işleri üzerine mühim tesirler yapmaktadır. Bu sene ecnebîlere vaki olan satış geçen seneye nisbeten azdır. Diğer taraftan. kömürlerim zin cinsinin kükürtsüz olmaları itibarile en alâ ve mebzul bulunmalarına rağmen bazı müessesatımız gerek elektirik santrallarında ve gerek büyük fabrikalarda ecnebîlerden ithal olunan benzin petrol veya mazutu tercih etmekte devam ediyorlar.

Kömür satışlarımızı kontrul tanzim etmeh, yeni mahreçler tedarik ederek ecnebî kömürlerine rekabet esbabını taharrî etmek üzere mecburî bir satış sendikasının ihdasi çok lüzumlu görülmektedir.

Bu sendikaların bilhassa Almanyadaki kömür madenlerine ifa ettiği hizmetten burada taktirle bahsolunmaktadır.

Kömür havzamızı ihya edecek olan bir teşebbüs de, Filyos - Zonguldak - Ereğli hattının ve Ereğli limanını inşası olacaktır. Bu limanın seri vesaiti tahmiliye ile de teçhizi, her hamule ve ihrakiye olmak üzere gelecek vapurlar asgarî bir zamanda tatmin edilmiş olacaktır.

Deniz kenarlarında ve şimendüfer güzergâhlarındaki şehir ve kasabaların ihrakiyelerini odun ve mangal kömürü yerine maden kömürlerini kullanmalarını kömür istihkakini bir kat daha fazlalaştırmış olacaktır. Bu şekilde alınacak bir tedbir, şimendüfer tarifelerinin Avrupada cari olan kıymetine tenzili ile de takviye edilecek olursa mes'ut neticeler elde edileceği muhakkaktır.

Bu sayede memleketimizde canlanmakta olan kok sanayii ve bu sanayiin tabiî mahsulâtı olan benzol ve mümasili istihsal servetimize büyük yardımlar temin edecektir.

Bir de en son terekkiyatı fenniyeden olmak üzere ciddî bir safhaya girmiş olduğu iddia edilen kömürün temyii usulleri sınaî bir şekil alacak olursa bu tekniğin memleketimizde tatbiki iktisadî hayatımızda tasavvur edilemiyecek derecede mühim inkilâplar yapacaktır.

Kömürün temyii usulünü, kömürden benzin, petrol, mazot gibi mayi mahrukat istihsal etmek diye anlatıyor.

Halbuki otomobillerimizi işletmek, lâmbalarımızı yakmak, motolarımızı işletmek üzere kullandığımız mayi mahrukat için her sene ecnebî memleketlerine milyonlarca lira verilmektedir. Bu temin edildiği takdirde bu ithalattan kurtulacağımız gibi mühim miktarda ihracatta da bulunabileceğiz:

Bütün bunlar müstesna bir servet teşkil eden kömür havzamıza, yine müstesna bir ati vadetmekte olduğunu bize göstermektedir. Bu servetimizi kıymetlendirmeğe çalışmak hepimiz için bir borçtur.

Talât Mümtaz

mir için bu hâdise ümitle dolu yeni bir ufuk açmaktadır. Devlet bütçesinin pek mühim bir kısmını temin eden bu memleketin hususî bir itina ve dikkate mazhar olması tabiîdir.

Fırkamızın programı zekânın tatbiki ve mesainizin inkişafı için geniş sahalar açmak istidadını haizdir. Bu güzel zengin ve feyizli ülkenin halâskârı ve bütün milletin mürşidi olan Büyük Gazinin Serbest Cümhuriyet fırkası teşkili hakkındaki fikrini hassasiyet ve memnuniyetle karşılamış olduğunu burada yadetmeği bir minnet ve şükran borcu bilirim.

Yaşasın türk milleti, yaşasın onun büyük dâhi mürşidi, yaşasın Serbest Türk Cümhuriyeti, yaşasın sevgili ve çalışkan İzmirliler.

Fethi beyin seyahati

Izmir, 7 (VAKIT) — Fethi bey yarın sabah Manisaya gidecek, Izmire avdet edecek, 9 eylül merasiminde bulunacaktır. Fethi bey Izmirin kurtuluş bayramının tes'indinde bulunduktan sonra Aydın ve Balıkesire gidecek, Bandırmadan Istanbula dönecektir.

Halûk Cemal

Anarşi çıkarmak istiyenler

Izmirde karışıklık çıkarmıya kalkanların hüviyetleri kâmilen tesbit edilmiştir. Bunlar arasında isimlerini dün yazdığımız kimselerden başka şunla da zikredilmektedir:

Arabacı Ahmet, tatar Osman, kaçakçı Sait, kaçakçı Yakup, kürt Sait, kürt Şefik, kürt Cafer, sabıkalı arabacı Salih, sabıkalı Ahmet, yankeseci altın diş Recep, dişci Adnan, devri âlem seyahı görünen Hayrettin.

Gürültülere ön ayak olanlardan Şen gazino sahibi Ismail Hakkı hükûmet yanında bulunan barı bir takım münasebetsiz kızlarla doldurduğundan dolayı, kapatılmış olduğu cihetle, hükûmete kızmış ve Fethi B. in Izmire gelmesinden istifade ederek bu taşkınlıkların başlıca mürettiplerinden biri olmuştur.

Nümayişler esnasında Izmirdeki komünistlerin de fırsattan istifade etmek istedikleri anlaşılıyor. Bu cümleden olmak üzere Niyazi isminde bir komünist, Bahri Baba parkında 300 kişiyi etrafına toplamış, onlara hitaben irat ettiği nutukla ez cümle:

— Bu iş ne Ismet Pş. ne de Fethi B. işidir, mesele komünistliktir, yaşasın komünistlik!

Diye bağırmıştır.

Ocak âzalığı

Izmir, 7 (Hususî) — Manifaturacı Hüseyin ve Giritli Hasan Beyler Serbest fırkanın Izmir merkez ocağı idare heyetine seçilmişlerdir.

Osmanlı bankası

Sermayesi: 10,000,000 İngiliz lirası

Istanbul acentelığı — Telefon: İstanbul 1948

Beyoğlu dairesi — Telefon Beyoğlu 1303

Senedat ve poliça mukabilinde muayyen ve vadeli veya hesai cari suretile avanslar, poliça ve iskontosu.

Türkiye cümhuriyetinin başlıca şehirlerine ve memaliki ecnebiye senedat, çek,itibbar mektupları ve telgraf emirnameleri irsalâtı

Doğum ve Kadın hastalıkları mütehassısı
Doktor
Hüseyin Naşit
Türbe, eski Hilâliahmer binası
No. 10 Telefon: Ist. 2622

Doktor
Ihsan Şükrü
Sinir hastalıkları mütehassısı
Cuma ve pazardan maada 2 den 6 ya kadar Tepebaşı 73. Tel. Beyoğlu 862, Kadıköy 49

VUKUAT

Bir kadın

Kocasını jiletle nasıl yaraladı

Zavallı Mahmut efendi ne anlatıyor ?

Saraçane başında kundnracı Mahmut efendi zevcesi Sabriye H. tarafından jiletle ehemmiyetli surette yaralanmıştır.

Kocasını yaralayan kadın hakkında polis tahkikat yapmaktadır.

Dün yaralanan Mahmut Ef. ile konuştuk. Bize başından geçenleri şu suretle anlattı:

"İki buçuk sene evvel peşime düşen şimdiki karım Sabriye ile evlendim. Fakat aradan pek az bir zaman geçince aramızda geçimsizlik başladı. Ben temizliği çok severim. O ise çamaşırları haftalarca yıkamazdı. Bazen küflenen çamaşır olur, atardık. Bunlar yetişmiyormuş gibi itaatsizlik, hakaretde ediyordu. Iki sene kendisine hem kocalık, hemde karılık yaptım. Uslanmadı. Iki senede on iki ev değiştirdik. Istanbulun yarı semti kavgamızdan usandı. Kendisine dört ay evel ayrılmak teklif ettim. Kabul etmedi. Bir çocuğumuz vardı. O ölünce eve gitmedim bir kaç hafta evel dükkâna geldi. Bir pardesü yüzünden hakaret ettí. Senin hayatınakıyacağım,dedi .Bu gelip gitmeler tekerrür ve nihayet dün tekrar geldi. Aynayı kırdı. Sokakta ağzına geleni söyledi ceketimi çıkarmış, asıyordum. Bezlere sardığı bir jileti birdenbire sırtıma sapladı. Sonra jileti yere atarak kaçmak istedi isede yetişen polis tarafından yakalandı. Ben böyle kadın görmedim. Hapse girmemek için şimdiye kadar birşey yapmadım Bnndan sonra tecavüz edersе yere sereceğim.

Halkın dileği

Gayrimubadiller

26 Bin liranın derhal tevziini rica ediyorlar

Bir çok gayri mübadil imzasısını taşıyan acıklı bir mektup aldık. Bu mektupta Temmuzda tevzi edileceği vadedilen bonoların henüz tevzi edilmediğinden şikâyet ve sefalet içinde kaldıklarından bahsedilmekte ve hiç değilse Yunanlılardan alınan 26 bin Ingiliz lirasının derhal tevziine başlanılması alâkadarlardan rica edilmektedir.

Yüzücü kadın

Çanakkaleden geldi ve memleketine döndü

Yirmi günden beri Çanakkalede bulunmakta olan Ingiliz yüzücü Mis Glayçe evvelki gün şehrimize gelmiş ve o günkü ekspresle memleketine dönmüştür.

Bir tayin

Erkek muallim mektebi Türkçe muallimliğine Mitat Sadullah Bey tayin edilmiştir. Esasen eserlerile maarife epey zamandır geniş mikyasta hizmet eden arkadaşın yarınki muallim neslinin rehberliğine tayini yerinde ve sevinilecek bir şeydir.

Evleme

Muğla birinci mektep muallimlerinden Selânikli mustafa Nuri Bey huzur hocalarında Hafız Abdurrahman Efendinin kızı Zehra hanımın evlenme cemiyetleri cra edilmiştir. Saadetler temenni ederiz.

• Bulmaca •

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	■	B	E	Ş	i	K	T	A	Ş	■
2	i	■	S	■	■	■	■	■	■	i
3	S	■	E	■	A	■	A	L	i	L
4	T	■	R	■	K	i	■	■	■	K
5	A	■	■	F	■	Ş	A	M	■	B
6	N	■	B	A	P	■	S	■	■	A
7	B	■	■	■	E	K	■	S	■	H
8	U	S	U	L	■	i	■	A	■	A
9	L	■	■	■	■	■	■	K	■	R
10	■	F	E	S	L	i	Y	A	N	■

Dünkü bulmacamızın halledilmiş şekli

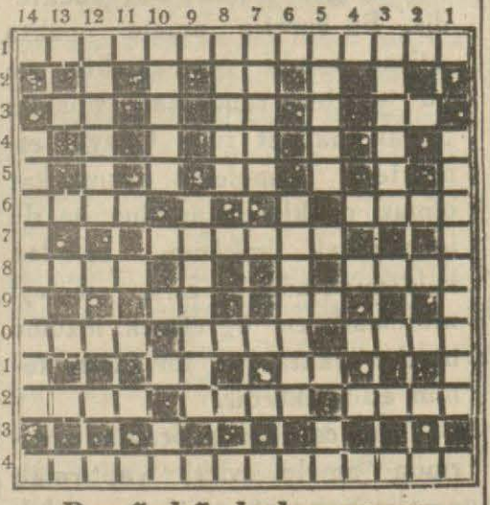

Bugünkü bulmacamız

soldan Sağa:

1 — Tarihî kıymeti olan vilâyetlerden biri.
2 — Nota.
3 — Edatı nida. Tok değil. Nota.
4 — "B„
5 — Su.
6 — Bir erkek ismi. Kıyam eden.
7 —
8 — Duvarcı aleti. Şairin yazdığı.
9 — Noat. Nota.
10 — Bir içki. Vilâyetleri idare eden. Nehrin küçüğü.
11 — Ap. Rabıt edatı.
12 — Bir millet. Bir nevi kayık. Bir erkek ismi.
14 — Şimal vilâyetlerinden biri.

Yukarıdan aşağı:

1— Avrupanın küçük hükûmetlerinden biri
3— Bir millet
5— Söylenen . . .
6— Pırasayı çok sevenler
7— Eski bir vasıtai nakliye..
8— Bir erkek ismi
9— Yeni keşfolunmunmuş bir kıt'a
10— Viran.. Nida işareti..
12— Bir kız ismi
14— Cumadan sonra gelen..

Yapan: *Fahrettin*

ILÂN

1 — Çanakkale dokuzuncu jandarma mektebi talebe efradı için beşbin kilo koyun eti, beş bin kilo kuzu eti, yirmi bin kilo sığır eti 931 senesi ağustos gayesine kadar bir senelik iaşelerine muktezi et 3-9-930 tarihinden itibaren yirmi iki gün müddetle kapalı zarf ile munakasaya vaz edilmiştir.

2 — Etin ihalesi 25-9-930 perşenbe günü zevali saat onbeşte vilâyet dairesinde icra kılınacağından ihaleden evvel mektep idaresine müracaat eden taliplere derhal şartnameler mektep müdüriyetinden verilir.

3 — Münakasaya iştirak edecek taliplerin verecekleri teklifnameler şartnamedeki şerait dahilinde verilecek fiat yazı ve rakkamla ve okunabilmesi için açık yazılacaktır.

4 — Bedeli muhamminin % 7,5 teminatı muvakkatesi sandık makbuzu ve ya hükûmetce maruf banka makbuzları kıymeti muharreresi üzerinden istikrazı dahili tahvilatile borsa fiatından yüzde noksanile sair millî esham ve tahvilatın teklifname ile birlikte ikinci bir zarfa koyarak komisyon riyasetine birer makbuz mukabilinde verilecektir.

SIHHATİNİZİ İHMAL ETMEYİNİZ

İmtiyazlı yeni bir usulle vücuda getirilen LİNİA kemeri semizliği izale eder ve vücudun hututunu inceltir. Elâstiki ve dayanıklı bir trikodan mamul olan LİNİA' hem sporcuların hem ameliyat görenlerin kemeri olup fenni ve cezeri tazyiki sayesinde fıtkın zuhuruna mani olur.

İstanbul'da yalnız Beyoğlunda Tünel meydanında 12 numarada ve İstiklâl caddesinde 385 No.da

J.Roussel

mağazalarında satılır.

Husust mağazasında onu tecrübe ediniz veyahut batnın kutru ve tam boyunuzu bildirmek suretile adresinize göndermemizi isteyiniz.

Fiatı 17 Türk lirası

Posta ile gönderilen kemerler muvafık olmadığı takdirde tebdil veya bedeli iade edilir.

Istanbul Tramvay şirketi

İLÂN

İstanbul Tramvay Şirketi 15 Eylül 1030tarihinden itibaren, ikinci mevki tramvay arabalarında tenzilât ile seyahat hakkını bahşeden mektepli kartlarını vermeğe başlayacağını muhterem ahaliye ilân ile kesbi şeref eyler.

Bu kartlar, yüksek mekteplerden gayrı mekâtib talebesine verilecektir. Mektepli kartları, şeraiti atiye dairesinde, Galatada Tünel arkasında Söyütlü sokağındaki Tramvay Şirketi Hareket Dairesinde tevzi olunacaktır :

1 — Kart alacak mektepli on beş yaşını geçmiş olmamalıdır.

2 — Üzerine 15 kuruşluk bir pul ile devam ettiği mektep müdürlüğünün mührünü ve talebenin fotoğrafisini havi olarak mektep tarafından verilmiş bir tastikname ibraz edilmelidir.

3 — Mektepli nüfus varakasını göstermelidir.

4 — İki kıt'a vesika fotoğrafisini beraber getirmelidir.

5 — Verilecek kart üzerine yapıştırılacak pul mektepliye aittir.

6 — Evvelce kendisine bir kart verilmiş ise, evvelâ bu eski kartını iade etmelidir.

7 — kartın tevdiinde 21/2 kuruş alınacaktır.

8 — Mehtepli kartları Tramvay Şirketinin mezkûr Hareket Dairesinde Cuma ve Pazar günlerinden mada her gün saat 13,5 dan 17 ye kadar verilecektir.

Muhterem halkın beyhude vakıt kaybetmemesi için kart almak üzere mezkûr Dairamize ancak yukarda izah edilen şerait dairesinde ve tekmil evrakı matlubeyi getirerk müracaat etmesi rica olunur.

Kazanmak için ilk şart ilândır

İlânsız kazancı artırmava savaşmak, havada tavaresz uçmıva çalışmak gibidir

Ticaretinizde, san'atınızda muvaffak olmak istiyorsanız gazete ilânına ehemmiyet veriniz : Gazete ilânı ilânların en kolayı, en ucuzu, en tesirlisidir.

İşte ilân tarifemiz:

Sonuncu sayıfada		Satırı	Kuruş	12,5
5 inci	„	„	„	25
4 „	„	„	„	40
2 „	„	„	„	100
1 „	„	„	„	200

Resmî ilânlar, sonuncu sayıfada 10 Kr.

İlân memurumuz size faydalı bir ilânın şekil ve ücreti için hizmet etmeğe hazırdır.

Istanbul 4 ncü icra memurluğundan:

Yani veledi Dimitri Andirikopulo Ef nin Izmarağda binti Dimitri Çaliki zimmetindeki alacağından dolayı ipotek yapılan Büyükadada Yanaros sokağında 2, 2-1 numaralı bahçe hane ve müştemilâtı otuz gün müddetle ihalei evveliyesi ilâna konarak on bin lira bedelle talibi uhtesinde olup ihalei kat'iyesi icra kılınmak üzere yüzde beş zamla on beş gün müddetle müzayedeye konmuştur. Sokaktan demir kapılı bahçeye girildikte kâgir üç ayak merdivenli bir küçük sofa üzerinde bir oda, bir halâ, altında bir sahrenç, yanında bir arabalık, üstünde iki ufak oda, zemini çimento döşeli ve sabit ocaklı ve kazanlı mermer çift buğata mahalli, çamaşırlığın üzerinde demir merdivenli malta döşeli bir tarasa, iki su deposu gazla mütaharrik bir su tulumbası, Isviçre markalı gaz motörü, bir kuyu bir limonluk, bir kümes, bahçede başka bir kuyu vardır. Bahçeden üç ayak merdivele girildikte zemini çini döşeli aralık üzerinde camlı bir kapı ile zemini mermer döşeli bir aralık üzerinde sol tarafta kapı ile bodrum katına inildikte zemini çimento bir oda filtreli bir çeşme, merdiven başında bir oda, aralık üzerinde zemini mermer bir hamam alafranga banyo mahalli, bir halâ. Aralıktan zemini parke döşeli bir sofa üzerinde iki oda, bu sofadan kapı ile zemini mermer döşeli ve etrafı demir parmaklıklı ve bahçeye nazır iki tarasa vardır. Sofadan sağ tarafta bir aralık üzerinde yüklü bir oda odadan yine bodrum katına inilir bir oda vardır. Zemini çini döşeli bahçeye çıkılır iki methal bulunan bir aralık üzerinde yine zemini çini döşeli bir ocak mahalli, mermer musluklu el yıkamağa mahsus mahal, bir dolap bir kilar, mutfaktan zemini toprak bodruma inilir.

Mutfak yanında bir küçük oda, bahçe kapısı yanındaki mermer methalden çift ahşap ceviz merdivenle çıkıldıkta merdiven yanında zemini ahşap ve etrafı demir korkuluklu bir tarasa, zemini tamamen parke döşeli kısmen camekânla bölünmüş bir sofa üzerinde iki oda, camekânla bölünmüş diğer kısımda üç oda ve tarasa, zemini mermer döşeli bir alafranga helâ ve mermer musluklu mahal. Aralıktan ahşap merdivenle çıkılır bir merdiven altı, merdivenden çıkıldıkta sabit dört dolaplı ve mermer musluklu bir sofa üzerinde biri diğere geçilir iki oda, yine iki dolaplı bir oda, zemini çini döşeli bir helâ, tavanlar ve kapılar yağlı boyalı ve nakışlıdır. Bahçede bir kuyu, üç havuz ve yalaklarla sulama tertibatı vardır. Bahçede 150 kadar nadide Avrupa meyva ağaçları ve fidanlarile, çam, ıhlamur, incir palmiye ve sair eşcari müsmire ve gayri müsmire mevcuttur. Derununda borçlu ve kocası Aleksandros Sevastopulos Ef. sakindir. Kirada değildir. Hududu: Bir tarafı Karaso ef. çayırı bir tarafı lebiderya, arkası Florida Vaso hanesi, cephesi Conpaşa (Yanaros) sokağile mahduttur. Kıymeti muhammenesi 19 bin iki yüz otuz sekiz (19238) liradır. Mesahası: Umum arazi altı bin dörtyüz yetmiş üç zira olup köşk üçyüz yetmiş (370) ziradır. Mutfak ellisekiz buçuk, kömürlük on iki, ikî kat bina seksen dokuz, çamaşırlık elli, su hazinesi yirmidört, motor dairesi ellidokuz buçuk ziradır, ve limonluk seksendört buçuk ziradır.

Talip olanların kıymeti muhammenenin yüzde onu nispetinde pey akçesini mustashiben 25/9/30 tarihinde 929/5079 No. lı dosyada bizzat veya bilvekâle muracaatları ve fazla malûmat dosyasından ita edileceği ve saat 14-16 ya kadar müracaatları ilân olunur.

Seyrisefain

Merkez acentesi: Galata Köprü başında Beyoğlu 2362. Şube acentesi Sirkecide Mühürdar zade hanı altında Tel.İst.2740

İskenderiye sürat postası

(EGE) vapuru 12 Eylül Cuma saat 13 te Galata rıhtımından kalkarak cumartesi sabahı Izmire ve akşamı Izmirden kalkarak Pazartesi Iskenderiyeye varacak ve Çarşamba İskenderiyeden kalkarak Izmire uğrayarak İstanbula gelecektir.

Mersin sür'at postası

(INEBOLU) Vapuru 10 Eylül çarşamba 11 de Galata Rıhtımından kalkarak Çanakkale, İzmir, Küllük, Fethiye, Finike, Antalya, Alâiye, Mersine gidecek ve dönüşte Taşucu, Anamur, Alâiye, Antalya, Finike, Fethiye, Küllük, İzmire uğrıyarak gelecektir.

Çanakkalede yalnız yolcu verilir yolcu alınır.

Ayvalık sürat postası

(MERSIN) vapuru 9 Eylül Salı 17 de Sirkeci rıhtımından kalkarak Gelibolu, Çanakkale, Küçükkuyu, Edremit, Bürhaniye, Ayvalığa gidecek ve dönüşte mezkûr iskelelerle birlikte Altunoluğa uğrıyarak gelecektir.

Gelibolu için yalnız yolcu alınır, yük alınmaz.

Acele satılık

Pejo markalı kapriyolet otomobil azimet hasebile ucuz ve acele satılıktır. Pangaltı Hamam Fatin efendi sokak Hanımoğlu garajına müracaat.

Beyoglu 5 inci icradan:

Beyoglunda su terazi sokagında 11 No. lı birahane müstecir iken elyevm ikametgâhi meçhul Hiristo Dimitri Gika efendiye; Vitali Levi efendiye olan 565 lira borcunuzdan dolayı tanzim olunan ödeme emri ikametgâhınızın meçhuliyeti hasebiyle tarafınıza tebliğ olunamadığından ödeme emri 11-7-930 tarih ve 4491 No. Vakit 15-7-930 tarih ve 2296 No. lı vilâyet gazeteleriyle 45 gün müddetle ilânen tebliğ olunmuştu. Mezkûr tarihlerde yapılan ilânen tebligat üzerine müddetinde borcunuzu temin etmediğiniz cihetle borcunuza yetecek bütün mallarınızı alacaklarınızı, haklarınızı ve kazancınızı bir hafta zarfında yazı ile veya şifahen icra dairesine bildirmeniz lâzımdır. Bildirmediğiniz takdirde kanunî ahkâmın tatbiki cihetine gidileceği ilânen tebliğ olunur.

Arnavutköyünde kâgir Çifte Saraylarda

Leyli ve Neharî **FEYZİATİ LİSELERİ** Kız ve Erkek

Ana sınıfı ilk sınıfları ve ayrı teşkilât dahilinde kız ve erkek orta ve lise kısımlarını muhtevidir. Asrın icap ettirdiği en mütekâmil vesait ve teşkilâtı haizdir. Kayıt muamelesine başlanmıştır.

Kayıt için mektebe veya Istanbulda Basiret Hanında iktısat şirketine müracaat edilebilir.

Istanbul cihetinden gelecek Neharî talebe için Fatihten Bebeğe kadar direkt vesaiti nakliye işletilecektir. Resmî karara tevfikan mektebimizde dahi 1 Teşrinievvelde derslere başlanacaktır.

Telefon: Istanbul 2867 - Bebek 210

Yüksek mühendis mektebi kaydü kabul muamelesi:

15 Ağustos 930 tarihinden itibaren başlanılan Yüksek mühendis mektebi kaydü kabul muamelesine Dolmabahçe civarında Gümüşsuyundaki mektep binası dahilinde her gün sabah saat ondan akşam on yediye kadar olmak üzere 18 Eylül 930 akşamına kadar devam edilecektir. Arzu edenler bu hususdaki şeraiti bizzat mektepten alabilecekleri gibi posta ile de istiyebilirler.

Maarif vekâletinden:

Erzurumda yapılacak Muallim mektebi inşaatı 1-9-930 tarihinden 1-10-930 tarine kadar bir ay müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur. Münakasaya iştirak edecekler büyük inşaat yapmış olduklarını müşir ehliyeti fenniye ve kabiliyeti maliye vesikalarını hamil oldukları halde plân projeleri ve fennî şartname ve mukavele suretlerini her gün öğleden sonra maarif vekâleti inşaat müdüriyetinden tedarik edebilirler.

Ihale 1 teşrinievvel çarşampa günü saat 3 de icra edileceğinden talipler mezkûr gün ve saatte münakasa ve ihalât kanununa göre tanzim edecekleri teklif mektuplarını Maarif vekâleti inşaat komisyonuna tevdi edeceklerdir. Muayyen vakitten sonra vuku bulacak müracaatlar nazarı itibare alınmıyacaktır.

Tahlisiye umum müdirliğinden:

Rumeli tahlisiye mıntakasının Ağaçlı mevkiinde roket binası ile rasathanenin yeniden inşası mukarrer bulunmasına binaen 20 gün müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya vazedilmiştir. Mezkûr binanın ihalesi 23 - Eylül 930 Salı günü saat 14 te icra kılınacağından mühendis veya mimar vesikasını haiz olan taliplerin bu baptaki şartname ve şeraiti fenniye listelerini görmek üzere Galatada Rıhtım caddesinde ki idarei merkeziyeye müracaatları.

Tahlisiye Umum Müdürlüğünden:

Tahlisiye mevkilerine efrat alınıyor

1 — Hizmeti askeriyelerini ifa etmiş olmak,
2 — Sinni otuzdan fazla olmamak,
3 — Yeni harflerle okur yazar olmak,
4 — Denizciliğe vukufu olmak,
5 — Tahlisiye hizmetine elverişli olmak.
6 — Ilel ve emrazdan salim olmak,
7 — Hüsnühal eshabından olmak ve bir gûna mahkûmiyeti bulunmamak,
8 — Boyu 1,68 den aşağı olmamak,
9 — Bu evsafı haiz olmakla beraber hizmeti askeriyesini bahriyede gemilerde ifa edenler tercih olunur.

Tahlisiye mevkilerine roket efradı kayıt ve kabul edileceğinden yukarda evsafı haiz olanların muayenei iptidaiyei tıbbiyeleri 8-9-930 pazartesi günü saat 10 da icra edilecektir.

Talip olanların istidaname, nüfus teskereleri, zabıtadan tasdikli hüsnühal şahadetnameleri ve vesaiki askeriyelerile birlikte muayene gününden Rıhtımda Maritim hanında Taylisiye Müdüriyeti umumiyesine müracaat etmeleri ve muayene gününde hazır bulunmaları ilân olunur.

VAKIT'ın Küçük ilânları

Her gün neşrolunur

Tarife

1	Defalık	kuruş	30
2	»	»	50
3	»	»	65
4	»	»	75
ihtiyaç kalmayıncaya kadar (azamî 10 defa) ilân edilmek üzere maktu			100

Abonelerimizin her üç ayhğı için bir defası meccanen!

4 satırı geçen ilânların fazla satırı için 5 er kuruş zammolunur.

Müteferrik

Biçki dikiş dersleri — 18 senelik tecrübeli usullerle ders almak isteyenlerin Divanyolunda Biçki yurdunda Hakkı Beye müracaatları. Telef: 2038

Müracaat evi — Her işe mutahassıs memurlar sevk eder her şeyde âzamî teshilât gösterir.
Aleksiyadi han Galata, müessisi Ferit

Mühim vekârlı ilân: Müracaat evi — Istanbulda senevî 7000 liva kâr temin eden bir işten dolayı sermayedaranın teşriflerini rica eder.
Aleksiyadi Han Galata

Satılık hane — Şehzade başında Çukurçeşme yanında Taşhan arkasında Marmaraya nezaretli 9 numaralı beş oda ve müstemilâtlı müceddet kârgir hane satılıktır. İçindekilere müracaat.

Zayiler

Ticareti bahriye mektebi âlisinden bilâhare diploma ile tebdil edilmek üzere verilen 929 senesi mezun olduğuma dair muvakkat vesikamı zayi ettim. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur.
Ticareti bahriye mektebi âlisinde mezun
Hüseyin Hamdi

Ekmek ve Firancala fiatları

Istanbul Belediye Riyasetinden: Eylülün Dokuzuncu salı gününden itibaren Ekmek on kuruş ve Firancala on beş kuruş otuz paradır.

120 ton maden kömürü münakasası:

âli Ticaret mektebi müba - yaat komisyonundan

Mektep kaloriferi için alınacak 120 ton kriple maden kömürü 15 - eylül - 930 pazartesi güuü saat ön beşte ihalesi icra olunmak üzere kapalı zarf usulile münakasaya vazolunmuştur. Talip olanların şartnameyi görmek üzere hergün mektep idaresine ve münakasaya iştirak edeceklerin de şartnamede yazılı olduğu üzere teminat akçelerini müessesatı iktısadiye muhasebeciliği veznesine tevdi ettikten sonra yevmi ihalede mektepte müteşekkil komisyonumuza müracaatları.

Ali ticaret mektebi müdüriyetinden

Anadoluda bir vilâyet merkezinde 90 lira maaşlı bir Fransızca muallimine ihtiyaç vardır. Isteyenlerin müdüriyete müracaatları.

Istanbul Beşinci Icra Dairesinden: İzmirde Arastada 23 ve 224 numaralarda mukiman iken elyevm ikametgâhları meçhul bulunan kavaf Ali Haydar ve Ali Rıza Beylere:

Yorgi Askiviyadis efendiye iki kıt'a senetle 540 lira ve 844 kuruş protesto masrafı ile faiz ve mesarifi icraiyenin tahsili için mumaileyh takip talebiyle icraya müracaat etmiştir.

Namınıza doldurulan ödeme emirleri ikametgâhınızın meçhuliyeti hasebiyle taraflarınıza tebliğ olunamamıştır. Ödeme emirlerinin 45 gün müddetle taraflarınıza tebliğine karar verilmiştir.

Borç ve masrafların bir kısmına veya tamamına veya alacaklının takibat icrasına dair bir itirazınız varsa işbu ödeme emrinin ilânen tebliği tarihinden otuz gün geçtikten sonra ilk yedi gün içinde daireye müracaatla 930-1588 numaralı dosya üzerine şifahen veya yazı ile bildirilmesi ve borcun bir kısmına itiraz ettiğiniz halde bunun açıkca gösterilmesi lâzımdır.

Aksi takdirde itiraz edilmemiş sayılır, ödeme emrinin müddeti olan 45 gün içinde borç te'diye edilmezse gıyabınızda cebrî icraya tevessül olunacağı malûm ve ödeme emrinin tebliği makamına kaim almak üzere ilân olunur.

Istanbul Beşinci icra dairesinden:

İzmir Arastada 23 ve 224 numaralarda mukim iken elyevm ikametgâhları meçhul bulunan kavaf Ali Haydar ve Ali Riza Beylere:

M. Gizi mahdumlarına 1258 bin iki yüz elli sekiz lira olan borcunuzun temini için Istanbulda Galatada Tünel hanında 23 ve 25 numarada Helvetik sigorta şirketinde matlubunuz bulunan paranın haczi hakkındaki Istanbul asliye mahkemesi birinci ticaret dairesinden verilen 930-71 numara ve 10-4-930 tarihli haczi ihtiyatî kararnamesinin bir sureti Harik Sigorta şirketine 13 - 4 - 930 tarihinde tebliğ edilmiştir. Taraflarınıza tebliği icabeden kararname suretleri ikametgâhınızın meçhuliyeti hasebile tebliğ edilememiştir.

Haczi ihtiyatî karar suretlerinin kırk beş gün müddetle ilânen taraflarınıza tebliğine karar verilmiştir. Bir itirazınız olduğu takdirde tarihi ilândan itibaren kırk gün geçtikten sonra beş gün içinde mahkemeye müracaat etmeniz ve müracatlarınızı icraya gelerek 930-1317 numaralı dosya üzerine yazdırmanız icabeder.

Haczi ihtiyati kararnamesile haczin yapıldığına dair olan zabıt varakası suretlerinin tebliği yerine geçmek üzere ilânen tebliğ olunur.

5000	Kilo	Koyun eti
5000	»	Kuzu »
20000	»	Sığır eti

1 — Çanakkale 3, numaralı jandarma mektebi talebe efradının 1 -9 - 930 tarihinden 931 senesi ağustos gayesine kadar bir senelik iaşelerine muktezi beş bin kilo koyun eti beş bin kilo kuzu eti yirmi bin kilo sığır eti 3 -9- 930 tarihinden itibaren 22 gün müddetle kapalı zarf ile münakasaya vaz edilmiştir.

2 — Etin ihalesi 25 - 9 - 930 perşenbe günü zevali saat onbeşte vilâyet dairesinde icra kılınacağından ihaleden evvel mektep idaresine müracaat eden tsliplere derhal şartnameler mektep müdüriyetinden verilir.

3 — Münakasaya iştirak edecek taliplerin verecekleri teklifnameler şartnamedeki şerait dahilinde verilecek fiyet yazı ve rakkamla okunabilmesi için açık yazılacaktır.

4 — Bedeli muhammenin %7,5 teminatı muvakkatesi sandık makbuzu veya hükûmetçe maruf banka makbuzları kıymeti muharreresi üzerinden istikrazı dahili tahvilâtile borsa fiyatından %10 noksanile sair malî esham ve tahvilâtın teklifname ile birlikte ikinci bir zarfa koyarak komisyon riyasetine birer makbuz mukabilinde verilecektir.

Büyük Tayyare Piyangosu

2 inci Tertip 2 inci keşide 11 Eylül 1930 da.

Yevmiye "5„ kuruş vererek zengin olmak isterseniz:

TAYYARE PİYANGO BİLETİNİ ALINIZ.

Büyük ikramiye **35,000** liradır.

Her keşidede çıkan numaralar tekrar dolaba konmaz.

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuzdur

Gazeteye gönderilecek mektupların üzerine idare içinse [idare] yazıya ait ise [Yazı] işareti konulmalıdır

Basılmıyan mektupların iadesinden, kıymetli mukabilsiz mektuplara konulmuş paraların kaybolmasından ve ilânların münderecatından idare mes'ul değildir

VAKIT

SAYISI HER YERDE 5 KURUŞ

MATBAA VE İDAREHANE:
İSTANBUL. Babıali, Ankara caddesinde "VAKIT YURDU,

Tel - 1970 (İDARE İŞLERİ) 1971 (YAZI İŞLERİ) Telgraf : VAKIT . Posta kutusu 64

DOKTOR BEYLERE

TRICALCINE Meşhur ilâcın bu kere OPOTHERAPIQUE Granüle Şeklini dahi Sıhhat vekâleti ruhsatile hastalarınıza tavsiye edebilirsiniz.

Dr. A. KUTiEL

Muayenehane ve tedavii elektrikiye labcratuvarı. Karaköy Topçular caddesi 3

Üsküdar kaymakamlığından:

Bugünden itibaren Umum Hükûmet daireleri Belediye binasındadır.

Kaymakamlığın Telefon Numarası (Kadıköy 213) tür.

Orman mühendis muavini

Yetiştirmek üzre **Orman ameliyat mektebi** açılmıştır. Leylî ve meccanidir. Tahsil müddeti üç sendir. Istanbul'da Büyükdere - Bahçe köyündedir.

Talebe kayt ve kabulüne başlanmıştır. Kayt ve kabul muamelesi 1 Teşrinevvel 1930 tarihine kadar devam edecektir.

25 Talebe alınacaktır. Fazla talip zuhurunda aralarında müsabaka yapılacaktır.

Orman ameliyat mektebi kayt ve kabul şartları;

1— Talipler Türkiye cümhuriyeti tabaasından olacaktır.

2— Taliplerin yaşları 25 ten yukarı olmayacaktır.

3— **Taliplor orta mektep mezunu olacaktır.**

4— Talipler hastalıklı sakat olmadıklarını, arızalı yerlerde dağlık havalide yürüyüp gezmeğe ve hayvana binmeğe bünyevî teşekkülâtının müsait ve mütahammil olduğunu tasdik eden bir tabip raporuna malik olacaklardır.

5— Talipler iyi ahlâklı olduklarını ve hiç bir gûna cezayı müstelzim ef'al ve harekâtta bulunmadığını beyan eden mahallî zabıtasınca tastikli olan ihtiyar heyeti mazbatasına malik olacaklardır.

6— Mektebe kaydolunan talebe olbaptaki şartlarına tevfikan noterlikten tastikli kefalet senedi vereceklerdir.

Orman mühendis muavini olmak için orman ameliyat mektebinde tahsile talip olan orta mektep mezunları 1 Teşrinevvel 1930 tarihine kadar Istanbul'da Büyükdere - Bahçeköyü'nde yüksek orman mektebi rektörlüğüne yahut orman müdürlüklerine, orman müdürleri olmayan yerlerde en büyük mülkiye memurlarına bir kıt'a istida ile müracaat etmelidirler. Talipler istidalarına hüviyet cüzdanı, mektep şahadetnamesi, aşı şahadetnamesi, hüsnühal mazbatası ile tabip raporunu raptetmelidirler.

NIŞANTAŞINDA

ŞİŞLI TERAKKi LİSESİ

Telefon: Beyoğlu 2517

Teşkilâtını tevsi ederek «Yuva» ve « İlk » sınıfları ile « KIZ LEYLÎ» dairesini ittisalindeki (eski 15 inci mektep binasına nakletmiştir.

LEYLI
NEHARÎ
KIZ
ERKEK

Ana - ilk - orta - lise

Sınıflarına talebe kaydetmektedir. Her gün 10 dan 16 ya kadar (Şekayık caddesinde Halit Rifat paşa konağında) müdürlüğe müracaat

İstanbul Belediyesi İlânları

İstanbul belediyesinden: Istanbul temizlik işlerine ait üç at üç beygir bir eşek Eylûlün onuncu Çarşamba günü saat 9,30 Fatih Atpazarında müzayede ile satılacağı ilân olunur.

İstanbul tuz inhisarı baş müdürlüğünden:

Kasımpaşa anbarlarından taşaraya sevkolunacak birer kiloluk paket tuzlarının vazına mahsus olmak ve beheri 70 şer paket tuz istiap etmek şartile üç yüz adet maa kapak kesme şeker sandığının münakasa suretile ihalesi ve 17 - 9 930 tarihine müsadif çarşamba günü saat 15 de icra kılınacağından taliplerin Balıkesirde kâin tuz inhisarı baş müdüriyetine müracaat eylemeleri.

PERTEV

Müstahzaratı fabrikası

Pek NEFIS olan ve TÜRK eseri san'atı mamulâtını muhterem ahaliye takdim eder.

KREMPERTEV

Briyantin

PERTEV

Pertev diş macunu, Pertev kolonyaları, Pertev PUDRALARI

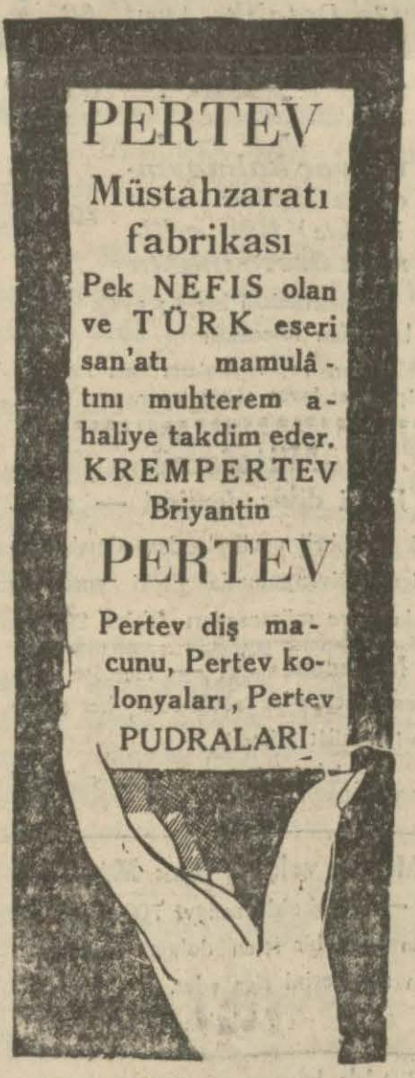

SELANİK BANKASI

1888 de tesis edilmiştir

SERMAYESİ 30 000,000 FRANK

Merkezi umumi. İstanbul

Türkiye şubeleri

Galata, İstanbul, İzmir, Samsun, Adana, mersin.

Yunanistan şubeler

Selânik. Atina, Kavala

Her türlü banka muamelâtı itibar mektupları, her nevi akç üzerinden hesabatı carive. çek muamelâtı

Iktısat vekâletinden:

Tavukçuluk Enstitüsü inşaat

Ankarada Ziraat ve Baytarî enstitüleri iltisakındaki arazide inşa edilecek olup 25156 lira bedeli keşif bulunan Tavukçuluk enstitüsü bir talibe ihale edilmek üzere kapalı zarf usulile münakasaya çıkarılmıştır. Müddeti münakasa 4 - 9 - 930 tarihinden 25 - 9 - 930 tarihine kadar 22 gündür. Evrakı fenniyesi ve projesi Iktisat vekâleti muhasebesine verilecek 15 lira mukabilinde telsiz telgraf civarında enstitüler inşaatındaki hey'eti fenniye tarafından verilmektedir. Zarfların 25 - 9 - 930 Perşembe günü saat 5 te Iktisat vekâlkti ziraat müsteşarlığı kısmında komisyon tarafından küşat olunacağı ilân olunur.

Mekteplerin küşadı

Ve takarrüp eden kış mevsimi münasebetile

Istanbulda — Bahçekapıda

ETABLISMAN

OROZDi - BAK

Mağazalarında 1 ilâ 15 Eylül 930 da devam edecek olan

BÜYÜK REKLAM SATIŞINDAN

istifade etmek menfaatiniz iktizasındandır

Büyük Stok Mallarında

Yüzde 10 Tenzilât

Bedeli keşfi
Lira

249, 10 Kireç burnu mektebi
398, 00 Süleymaniye dökmeci Sani medresesi
366, 00 Üsküdar sekizinci mektep

Vilâyet daimî encümeninden:

Yukarıda isim ve bedeli keşifleri yazılı binaların tamiratı ayrı ayrı 1 teşrini evvel 930 çarşamba günü saat on bire kadar münakasaya konulmuştur.. Taliplerin encümene müracaatları.

Vilâyet daimî encümeninden:

Düyunu umumiye civarında Rüstem Paşa medresesi binasının icar müzayede müddeti 17 teşrini evvel 930 çarşamba günü saat on bire kadar temdit edilmemiştir. Taliplerin encümene müracaatları.

Vilâyet daimî encümeninden:

Beşiktaşta Kılıcalide taramvay caddesinde 1 No otomobil garajı ile Unkapanında Süleyman su başı mektebi binası icara verilmek üzere 1 teşrini evvel 930 çarşamba günü saat on bire kadar münakasaya konulmuştur. Taliplerin encümene müracaatları.

Vilâyet daimî encümeninden:

İnönü yatı mektebi talebesi için numunesi veçhile mübayaa olunacak dört yüz elli çift fanilâ 1 teşrini evvel 930 çarşamba günü saat on bire kadar münakasaya konulmuştur. Taliplerin encümene müracaatları.

115 ton yerli kok kömürü
95 „ „ kriple „
5 „ Ingiliz döküm kok kömürü
3000 kilo mangal kömürü

Vilâyet daimî encümeninden

Balâda muharrer dört kalem mahrukat kapalı zarf usulile 24 eylül 930 çarşamba günü saat on bire kadar münakasaya konulmuştur taliplerin vakti muayyene kadar teminat ve teklif mektuplarını encümeni vilâyete tevdi eylemeleri.

vilâyet daimî encümeninden

Divan yolunda Merzifoni kara mustafa paşa medresesile şehzade başında Hoşkadem mahallesinde mimar Kasım medresesi icara verilmek üzere 17 eylül 930 çarşanba günü saat on bire kadar müzadeye konulmuştur taliplerin encümeni vilâyete müracaatları.

vilâyet daimî encümeninden

Bedeli keşfi iki bin dört yüz yetmiş sekiz lira altmış bir kuruşdan ibaret Kemer burgaz nahiyesinin pirinççi köy mektebi tamiratı 24 eylül 930 çarşanba günü saat on bire kadar münakasaya konulmuştur taliplerin encümeni vilâyete müracaatları.

Devlet Demiryolları İlânları

Kepek nakliyatında tenzilât

Kepek, razmol ve pespal gibi değirmenlerde hasıl olan buğday gışası ve elek üstü mevat nakliyatına 20 Eylûl 1930 tarihinden itibaren, buğday ve zahire nakliyatına mahsus $\frac{D.D.}{9}$ numaralı tenzilli tarife tatbik edilecektir.

Fazla tafsilât için istasyonlarımıza müracaat edilmesi rica olunur.

Mes'ul müdür: Refik Ahmet